

Brussel, 4 september 2025
(OR. en)

12460/25
ADD 8

Interinstitutioneel dossier:
2025/0809 (NLE)

COLAC 137
POLCOM 221
SERVICES 53
FDI 48

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	3 september 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
Betreft:	BIJLAGE bij Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 809 annex.

Bijlage: COM(2025) 809 annex

Brussel, 3.9.2025
COM(2025) 809 final

ANNEX 3 – PART 2/2

BIJLAGE

bij

Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing
van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en
samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de
Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds**

VERBINTENISSEN INZAKE MARKTTOEGANG

TOELICHTING

1. De lijst van een Partij bij deze bijlage bevat de verbintenissen inzake markttoegang die deze Partij uit hoofde van artikel 10.6 (Markttoegang) of artikel 11.4 (Markttoegang) is aangegaan.
2. Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:
 - a) “CMAP”: de nummers van de Mexicaanse classificatie van activiteiten en producten (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*) zoals vastgesteld door het nationaal instituut voor statistiek en geografie (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*) in de Mexicaanse classificatie van activiteiten en producten (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), 1994;
 - b) “CPC”: de nummers van de centrale productenclassificatie (Central Product Classification), zoals vastgesteld in de Statistical Papers, Series M, Nr. 77, Provisional Central Product Classification van het statistisch bureau der Verenigde Naties (Statistical Office of the United Nations), 1991; en

- c) “ISIC”: de codes van de internationale industriële standaardclassificatie van alle takken van economische bedrijvigheid (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities), zoals vastgesteld in de Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1 van het Statistical Office of the United Nations, 2002.
3. De economische activiteiten in sectoren of subsectoren die onder deze overeenkomst vallen en niet in de lijst zijn opgenomen, vallen niet onder de in lid 1 bedoelde verbintenissen inzake markttoegang.
4. De lijst van een Partij laat de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van de GATS onverlet.
5. Elke vermelding in de lijst bevat de volgende elementen:
- a) “sector” verwijst naar de algemene sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;
 - b) “subsector” verwijst naar de specifieke sector of activiteit waarin de verbintenissen worden aangegaan overeenkomstig, indien van toepassing, CMAP, CPC of ISIC;
 - c) “beperkingen betreffende markttoegang” bevat een beschrijving van de toepasselijke beperkingen, met inbegrip van de mogelijkheid om bestaande maatregelen te handhaven wanneer dit is aangegeven, of om nieuwe of strengere maatregelen vast te stellen indien de markttoegang niet geconsolideerd is, die niet voldoen aan de verplichtingen van artikel 10.6 (Markttoegang) of artikel 11.4 (Markttoegang).

6. Bij de interpretatie van een vermelding wordt met alle elementen van die vermelding rekening gehouden.
7. Een verbintenis, aangegaan op het niveau van de Europese Unie, is van toepassing op een maatregel van de Europese Unie en van een lidstaat op nationaal niveau, evenals op een maatregel van een overheid binnen een lidstaat, tenzij in de verbintenis een lidstaat wordt uitgesloten.
8. Een verbintenis, aangegaan op het nationale niveau van Mexico of van een lidstaat, is van toepassing op een maatregel van een overheid op centraal, regionaal of lokaal niveau in dat land.
9. Deze bijlage omvat uitsluitend beperkingen inzake markttoegang die niet-discriminerend zijn.
10. Voor alle duidelijkheid: de volgende maatregelen zijn geen beperkingen inzake markttoegang in de zin van de artikelen 10.6 (Markttoegang) en 11.4 (Markttoegang), op voorwaarde dat zij niet-discriminerend zijn:
 - a) maatregelen volgens welke, met het oog op eerlijke mededinging, de eigendom van de infrastructuur moet worden gescheiden van de eigendom van de via die infrastructuur geleverde goederen of verleende diensten, bijvoorbeeld op het gebied van energie, vervoer en telecommunicatie;
 - b) maatregelen die, met het oog op eerlijke mededinging, de concentratie van eigendom beperken;

- c) maatregelen die beogen het behoud en de bescherming van de natuurlijke hulpbronnen en het milieu te verzekeren, met inbegrip van een beperking van de beschikbaarheid, het aantal en de reikwijdte van de verleende concessies alsmede de instelling van een moratorium of een verbod;
- d) maatregelen die het aantal verleende vergunningen wegens technische of fysieke beperkingen, bijvoorbeeld telecommunicatiespectra en -frequenties, aan banden leggen; of
- e) maatregelen volgens welke een bepaald percentage aandeelhouders, eigenaren, vennoten of bestuurders van een onderneming over bepaalde kwalificaties moet beschikken of een bepaald beroep moet uitoefenen, zoals dat van advocaat of accountant.

11. In de lijst van de Europese Unie worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België¹

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

¹ Voor de toepassing van de voorbeholden van België omvat het centrale bestuursniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, omdat elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit.

DE	Duitsland
DK	Denemarken
EE	Estland
EER	Europese Economische Ruimte
EL	Griekenland
ES	Spanje
EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
FI	Finland ²
FR	Frankrijk
HR	Kroatië
HU	Hongarije

² Voor de toepassing van de voorbeholden in Finland worden de Åländeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau.

IE	Ierland
IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PL	Polen
PT	Portugal
RO	Roemenië
SE	Zweden

SI Slovenië

SK Slowakije

12. Voor de toepassing van de lijst van Mexico verwijst:

- a) “1)” naar het verlenen van een dienst vanaf het grondgebied van de Europese Unie op het grondgebied van Mexico;
- b) “2)” naar het verlenen van een dienst op het grondgebied van de Europese Unie door een persoon van de Europese Unie aan een persoon in Mexico;
- c) “3)” naar het verlenen van een dienst op het grondgebied van Mexico door een investeerder van de Europese Unie, of naar een onder de overeenkomst vallende investering;
- d) “4)” naar het verlenen van een dienst door een natuurlijke persoon van de Europese Unie op het grondgebied van Mexico.

VERBINTENISSEN INZAKE MARKTTOEGANG

LIJST VAN DE EU

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-1 — alle sectoren	
Commerciële aanwezigheid	Met betrekking tot investeringen: In de EU: elke lidstaat die activa van of haar aandelen in een bestaande staatsonderneming of een bestaande overheidsentiteit die gezondheids-, maatschappelijke of onderwijsdiensten (CPC 93, 92) verstrekt, verkoopt of anderszins vervreemdt, kan met betrekking tot investeerders uit Mexico of hun investeringen, een verbod of beperkingen opleggen ten aanzien van de eigendom van die aandelen of activa, alsmede eventuele zeggenschap over een daaruit voortvloeiende onderneming verbieden of ten aanzien van die zeggenschap beperkingen opleggen. Met betrekking tot een dergelijke verkoop of vervreemding anderszins kan elke lidstaat maatregelen vaststellen of handhaven ter beperking van het aantal aanbieders.
	Met betrekking tot investeringen: In de EU: diensten die op nationaal of lokaal niveau als openbare nutsbedrijven worden beschouwd, kunnen voorbehouden zijn aan overheidsmonopolies; ook kunnen hiervoor exclusieve rechten aan particuliere exploitanten zijn verleend.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Openbare nutsbedrijven bestaan onder meer in de volgende sectoren: aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen, onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (O&O) op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen, technische testen en toetsen, milieu, gezondheidszorg, vervoer en ondersteunende diensten bij alle vervoerswijzen. Exclusieve rechten betreffende die diensten worden vaak verleend aan particuliere exploitanten, bijvoorbeeld exploitanten met een vergunning van openbare instanties, die aan specifieke verplichtingen aangaande dienstverlening moeten voldoen. Er kan geen gedetailleerde en volledige lijst per sector worden opgesteld omdat openbare nutsbedrijven vaak tevens op lagere niveaus dan het centrale niveau bestaan. Deze beperking geldt niet voor de telecommunicatie en voor diensten in verband met computers. In BG: voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend uit hoofde van de Concessiewet. Handelsvennootschappen waarvan de staat of een gemeente meer dan 50 % van het aandelenkapitaal bezit, mogen alleen transacties verrichten waarbij vaste activa van de vennootschap worden vervreemd of contracten sluiten inzake het verwerven van deelnemingen, leasen, verrichten van gezamenlijke activiteiten, kredieten, waarborging van vorderingen en het aangaan van verbintenissen uit wisselbrieven, als hiervoor een vergunning of toestemming is verleend door het privatiseringsagentschap of een andere nationale of regionale instantie, afhankelijk van welke bevoegd is. Dit voorbehoud geldt niet voor de winning van delfstoffen, waarvoor een afzonderlijk voorbehoud is geformuleerd. In HU: een commerciële aanwezigheid moet zijn: een besloten of naamloze vennootschap of een vertegenwoordiging. Behalve voor financiële diensten is een eerste vestiging in de vorm van een filiaal niet toegestaan. In IT: voor de verwerving van aandelen in ondernemingen met activiteiten op het gebied van defensie en nationale veiligheid en voor de verwerving van strategische belangen op het gebied van vervoer, telecommunicatie en energie kan toestemming van de voorzitter van de ministerraad vereist zijn.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In IT: de staat kan bepaalde bijzondere bevoegdheden uitoefenen in ondernemingen die actief zijn op het gebied van defensie en nationale veiligheid, en met betrekking tot bepaalde activiteiten op het gebied van energie, vervoer en communicatie die van strategisch belang zijn. Dit heeft niet alleen betrekking op geprivatiseerde ondernemingen, maar op alle rechtspersonen die activiteiten uitoefenen die van strategisch belang worden geacht op het gebied van defensie en nationale veiligheid. Wanneer een risico van ernstige schade aan de wezenlijke belangen van defensie en nationale veiligheid bestaat, heeft de regering bijzondere bevoegdheden: a) zij kan specifieke voorwaarden voor de aankoop van aandelen vaststellen; b) zij kan haar veto uitspreken over de vaststelling van besluiten inzake bijzondere verrichtingen zoals overdracht, fusie, splitsing of verandering van activiteit; of c) zij kan de verwerving van aandelen weigeren wanneer de koper een niveau van participatie in het kapitaal nastreeft dat naar verwachting de defensie en de nationale veiligheid zal schaden. Elk besluit, elke handeling en elke transactie (overdracht, fusie, splitsing, verandering van activiteit, beëindiging) inzake strategische activa op het gebied van energie, vervoer en communicatie wordt door het betrokken bedrijf meegedeeld aan het kabinet van de premier. Met name moet kennis worden gegeven van de verwerving door een natuurlijke of rechtspersoon van buiten de EU die deze persoon zeggenschap over de onderneming verleent. De premier kan de volgende bijzondere bevoegdheden uitoefenen: a) een veto uitspreken over elk besluit dat en elke handeling en elke transactie die een uitzonderlijk risico van ernstige schade voor het algemeen belang in verband met de veiligheid en de exploitatie van netwerken en diensten oplevert; b) specifieke voorwaarden opleggen met het oog op het algemeen belang; of c) een acquisitie weigeren in uitzonderlijke gevallen waarin sprake is van een risico voor de wezenlijke belangen van de staat.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	De criteria om te beoordelen of een risico van ernstige schade reëel of uitzonderlijk is, en de voorwaarden en procedures voor de uitoefening van de bijzondere bevoegdheden zijn vastgelegd in de wet. In LT: de regering kan beperkingen herzien en opleggen met betrekking tot investeringen in ondernemingen die van strategisch belang zijn voor de nationale veiligheid wat de eigendom ervan betreft (deel van het kapitaal dat overeenkomstig de nationale veiligheidsbelangen in handen mag zijn van binnenlandse of buitenlandse particulieren); investeringen in ondernemingen, sectoren en faciliteiten die van strategisch belang zijn voor de nationale veiligheid; en procedures en criteria voor de bepaling van de conformiteit van potentiële nationale investeerders en potentiële deelnemers in de onderneming.
Verwerving van onroerend goed	Met betrekking tot investeringen: In HU: niet geconsolideerd voor staatseigendom. In DK: de verwerving van landbouwgrond door natuurlijke of rechtspersonen wordt geregeld door de Deense Wet inzake landbouwbedrijven, die beperkingen oplegt aan alle personen, Deens of buitenlands, ten aanzien van de verwerving van agrarische eigendommen. Natuurlijke of rechtspersonen die agrarisch onroerend goed wensen te verwerven, moeten dus aan de voorschriften van die wet voldoen.
Wapens, munitie en oorlogsmaterieel	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: niet geconsolideerd voor de productie of verspreiding van, of handel in, wapens, munitie en oorlogsmaterieel. Oorlogsmaterieel is beperkt tot producten die uitsluitend zijn bestemd en vervaardigd voor militair gebruik in verband met oorlogsvoering of defensieactiviteiten.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-2 — Vrije beroepen (alle behalve gezondheidszorg)	
Rechtskundige diensten (deel van CPC 861), met inbegrip van diensten van octrooigemachtigden ³ .	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: De EU: met uitzondering van SE, niet geconsolideerd met betrekking tot de verstrekking van rechtskundig advies, juridische machtiging, documentatie en certificering door beoefenaren van juridische beroepen die met publieke taken zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders of andere ambtenaren, en met betrekking tot diensten van deurwaarders die bij een officieel overheidsbesluit zijn benoemd (deel van CPC 861, deel van 87902). In CZ: voor het verlenen van rechtskundige diensten, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties, is volledige toelating tot de balie vereist. Buitenlandse advocaten die tot de Tsjechische balie zijn toegelaten, mogen rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot het recht van het land waar zij hun bevoegdheid om rechtskundige diensten te verlenen hebben verkregen, en met betrekking tot het internationaal recht. In DK: voorschriften gelden voor het verlenen van rechtskundige diensten onder de titel “advokat” (advocaat)⁴. In FR: voor vertegenwoordiging voor het “Cour de Cassation” en de “Conseil d’Etat” gelden quota’s. In HU: buitenlandse advocaten mogen juridisch advies verstrekken over het recht van het land van herkomst en het internationaal recht in partnerschap met een Hongaarse advocaat of een Hongaars advocatenkantoor. Commerciële aanwezigheid moet de vorm aannemen van een personenvennootschap met een Hongaarse advocaat (<i>ügyvéd</i>) of een Hongaars advocatenkantoor (<i>ügyvédi iroda</i>).

³ Voor de duidelijkheid: in overeenstemming met de toelichting kunnen vereisten van inschrijving bij een balie de vereiste omvatten dat een rechtendiploma in het gastland of daaraan gelijkwaardig moet zijn behaald, of dat een bepaalde mate van opleiding moet zijn genoten onder toezicht van een gekwalificeerde advocaat, of dat er bij lidmaatschap sprake moet zijn van een kantoor of een postadres binnen de jurisdictie van de orde van advocaten. Voor zover deze vereisten niet discriminerend zijn, zijn zij niet in de lijst opgenomen.

⁴ Zie bijlage I.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In AT: niet geconsolideerd voor vestiging ter uitoefening van internationaal publiekrecht en het recht van het land van herkomst; het verlenen van rechtskundige diensten inzake internationaal publiekrecht en het recht van het land van herkomst is alleen toegestaan op grensoverschrijdende basis. In BG, CY, CZ, DE, DK, EL, EE, ES, FR, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO en SK: er gelden niet-discriminerende voorwaarden inzake de rechtsvorm. In BG: de naam van het advocatenkantoor omvat alleen de namen van de ingeschreven vennoten. In FR: in een advocatenkantoor dat diensten verleent met betrekking tot Frans recht of EU-recht, kunnen kwantitatieve beperkingen gelden voor aandelenbezit en stemrechten, met betrekking tot de professionele activiteiten van de vennoten. In LT: bepaalde rechtsvormen kunnen, op niet-discriminerende basis, uitsluitend voorbehouden zijn aan advocaten die tot de balie zijn toegelaten. In SI: commerciële aanwezigheid voor door de Sloveense balie aangewezen advocaten is beperkt tot uitsluitend individueel gevestigde advocaten, advocatenkantoren in de vorm van een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid of advocatenkantoren met onbeperkte aansprakelijkheid (personenvennootschap). De activiteiten van advocatenkantoren zijn beperkt tot het beoefenen van de rechtspraak. Alleen advocaten mogen vennoot zijn in een advocatenkantoor. In SE: alleen leden van de balie mogen rechtstreeks of indirect, of via een onderneming, het beroep van advocaat uitoefenen, aandelen bezitten van de onderneming of vennoot zijn. Alleen leden van de balie mogen lid of plaatsvervangend lid van de raad van bestuur, vicedirecteur, gevolmachtigde ondertekenaar of secretaris van de onderneming of de personenvennootschap zijn.
Accountants en boekhouders (CPC 8621 met uitzondering van auditdiensten, 86213, 86219 en 86220)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In CY: alleen natuurlijke personen hebben toegang. Vergunningsvereiste, hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. Beroepsverenigingen (personenvennootschappen) van natuurlijke personen zijn toegestaan.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In FR: dienstverlening is alleen mogelijk via een SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> dan wel <i>en commandite par actions</i>), een AGC (<i>association de gestion et comptabilité</i>) of een SCP (<i>société civile professionnelle</i>) (CPC 86213, 86219, 86220).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In HU: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende activiteiten van accountants en boekhouders. In IT: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende activiteiten van accountants en boekhouders (CPC 86213, 86219, 86220). In SI: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende activiteiten van accountants en boekhouders (CPC 86213, 86219, 86220).
Auditdiensten (CPC 86211, 86212 met uitzondering van boekhoudkundige diensten)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In CY: alleen natuurlijke personen hebben toegang. Vergunningsvereiste, hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. Beroepsverenigingen (personenvennootschappen) van natuurlijke personen zijn toegestaan.
	Met betrekking tot investeringen: In BE: vereiste van vestiging in BE waar de beroepsactiviteit zal plaatsvinden en waar daarmee verband houdende akten, documenten en correspondentie worden bijgehouden. Ten minste één administrateur of manager van de vestiging moet een erkende auditor zijn. In BG: er gelden niet-discriminerende voorwaarden inzake de rechtsvorm. In CZ: de bevoegdheid voor het uitvoeren van audits in CZ kan uitsluitend worden verleend aan ondernemingen waarvan ten minste 60 % van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van onderdanen van CZ of onderdanen van een lidstaat.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In DE: auditondernemingen (<i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>) kunnen alleen rechtsvormen aannemen die binnen de EU of de EER toegestaan zijn. Vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen kunnen als “Wirtschaftsprüfungsgesellschaften” worden erkend indien zij als handelsvennootschap (“trading partnership”) in het handelsregister zijn opgenomen op basis van hun fiduciaire activiteiten, art. 27 van de <i>Wirtschaftsprüferordnung</i> (WPO). Evenwel mogen auditors uit derde landen die overeenkomstig artikel 134 WPO zijn ingeschreven, de wettelijke controles van de jaarlijkse financiële overzichten uitvoeren of de geconsolideerde financiële overzichten opstellen van ondernemingen met zetel buiten de EU, waarvan de effecten op een gereguleerde markt worden verhandeld. In DK: de stemrechten in overeenkomstig de regelgeving tot uitvoering van de Achtste Richtlijn 84/253/EEG van de Raad van 10 april 1984 op de grondslag van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, toegelaten auditkantoren en niet-toegelaten auditkantoren zijn beperkt tot 10 %. In FI: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor ten minste een van de auditors van een Finse vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en voor ondernemingen die verplicht zijn een audit uit te voeren. Een auditor moet een plaatselijk erkend auditor of een plaatselijk erkend auditkantoor zijn. In FR: voor wettelijke controles geldt: dienstverlening mag via elke bedrijfsvorm, met uitzondering van een SNC (<i>société en nom collectif</i>) of een SCS (<i>société en commandite simple</i>). In PL: er gelden vereisten inzake de rechtsvorm. In SK: de bevoegdheid voor het uitvoeren van audits in SK kan uitsluitend worden verleend aan ondernemingen waarvan ten minste 60 % van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van onderdanen van SK of onderdanen van een lidstaat.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In DE: auditors uit derde landen die overeenkomstig artikel 134 WPO zijn ingeschreven, mogen de wettelijke controles van de jaarlijkse financiële overzichten uitvoeren of de geconsolideerde financiële overzichten opstellen van ondernemingen met zetel buiten de EU, waarvan de effecten op een gereguleerde markt worden verhandeld. In HU en PT: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende verlening van auditdiensten.
Diensten in verband met belastingen (CPC 863, met uitzondering van rechtskundig advies en wettelijke vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden, die als rechtskundige diensten moeten worden beschouwd)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In CY: alleen natuurlijke personen hebben toegang. Vergunningsvereiste, hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: de werkgelegenheid in de subsector. Beroepsverenigingen (personenvennootschappen) van natuurlijke personen zijn toegestaan. In PL: er gelden vereisten inzake de rechtsvorm.
	Met betrekking tot investeringen: In FR: dienstverlening is alleen mogelijk via een SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> dan wel <i>en commandite par actions</i>) of een SCP (<i>société civile professionnelle</i>).
Diensten van architecten en stedenbouwkundigen, diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: voor bouwkundige of technische projecten van nationaal of regionaal belang moeten buitenlandse investeerders werken in partnerschap met of als onderaannemers van lokale investeerders (CPC 8671, 8672, 8673).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In FR: een architect mag zich alleen in FR vestigen om architectuurdiensten te verlenen onder een van de volgende rechtsvormen, op niet-discriminerende basis: SA (<i>société anonyme</i>) en SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>), EURL (<i>entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée</i>), SCP (<i>société en commandite par actions</i>), SCOP (<i>société coopérative et participative</i>), SELARL (<i>société d'exercice libéral à responsabilité limitée</i>), SELAFA (<i>société d'exercice libéral à forme anonyme</i>), SELAS (<i>société d'exercice libéral</i>) of SAS (<i>société par actions simplifiée</i>), of als individu of vennoot in een architectenbureau (CPC 8671).
	Uitsluitend met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In HR: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake stedenbouwkundige planning. Een ontwerp of een project van een buitenlandse architect, ingenieur of stedenbouwkundige moet worden goedgekeurd door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in HR het oog op naleving van de Kroatische wetgeving (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-3 — Vrije beroepen — Gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen	
Artsen en tandartsen; diensten verleend door verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen en paramedisch personeel (CPC 85201, 9312, 9319)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In CZ en MT: niet geconsolideerd voor de verlening van alle gezondheidsdiensten van vrije-beroepsbeoefenaren, met inbegrip van diensten die worden verleend door artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel, psychologen, en andere aanverwante diensten (CPC 9312, deel van 9319). In FI: niet geconsolideerd voor de verlening van gezondheidsdiensten door vrije-beroepsbeoefenaren, ongeacht of deze publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van medische en tandheelkundige diensten, diensten die worden verleend door verloskundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel en de diensten van psychologen, met uitzondering van de diensten van verpleegkundigen (CPC 9312, 9319). In BG: niet geconsolideerd voor de verlening van alle gezondheidsdiensten van vrije-beroepsbeoefenaren, met inbegrip van medische en tandheelkundige diensten, diensten die worden verleend door verpleegkundigen, verloskundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en de diensten van psychologen (CPC 9312, deel van 9319). In DE: voor inschrijving in het beroepsregister kunnen geografische beperkingen worden opgelegd, die zowel op onderdanen als op niet-onderdanen van toepassing zijn. Artsen, met inbegrip van psychologen, psychotherapeuten en tandartsen, moeten zich inschrijven bij de regionale verenigingen voor artsen en tandartsen van de wettelijke ziektekostenverzekering (<i>kassenärztliche</i> of <i>kassenzahnärztliche Vereinigungen</i>) als zij patiënten wensen te behandelen die via de wettelijke ziekenfondsen zijn verzekerd. Deze inschrijving kan afhankelijk zijn van kwantitatieve beperkingen op basis van de regionale spreiding van de artsen. Deze bepaling geldt niet voor tandartsen. Inschrijving is alleen noodzakelijk voor artsen die werken in het openbare stelsel van gezondheidszorg. Voor artsen, tandartsen en verloskundigen is de toegang beperkt tot natuurlijke personen. Telegeneeskunde is alleen toegestaan bij primaire behandelingen waarbij een arts voordien fysiek aanwezig is geweest. Het aantal aanbieders van ICT-diensten (informatie- en communicatietechnologie) kan worden beperkt om interoperabiliteit, compatibiliteit en de noodzakelijke veiligheidsnormen te waarborgen (CPC 9312, 9319).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In AT: samenwerking van artsen voor ambulante gezondheidszorg, de zogenaamde groepspraktijken, kan alleen geschieden in de rechtsvorm <i>Offene Gesellschaft</i> (OG) of <i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i> (GmbH). Alleen artsen kunnen fungeren als partners van die groepspraktijk. Zij moeten gerechtigd zijn zelfstandig het beroep van arts uit te oefenen, ingeschreven zijn bij de Oostenrijkse orde van artsen en de artspraktijk actief beoefenen. Andere natuurlijke of rechtspersonen kunnen niet optreden als partners van de groepspraktijk en kunnen geen aandeel hebben in de inkomsten of winsten van de praktijk (deel van CPC 9312). In DE: er kunnen beperkingen bestaan ten aanzien van de rechtsvorm die vereist is om deze diensten te mogen verlenen (§ 95 SGB V).
Dierenartsen (CPC 932)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In DE: telegeneeskunde is alleen toegestaan bij primaire behandelingen waarbij een dierenarts voordien fysiek aanwezig is geweest. In DE, DK, ES, LV, NL en SK: wat het verlenen van veterinaire diensten betreft, is de toegang beperkt tot natuurlijke personen. In IE: wat het verlenen van veterinaire diensten betreft, is de toegang beperkt tot natuurlijke personen of personenvennootschappen. In HU: hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: arbeidsmarktomstandigheden in de sector.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In BG: een dierenartspraktijk kan worden opgericht door een natuurlijke of een rechtspersoon. In FR: de rechtsvormen die zijn toegestaan voor een onderneming die veterinaire diensten verleent, zijn beperkt tot SEP (<i>société en participation</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) en SEL (<i>société d'exercice libéral</i>).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BE en LV: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende verlening van veterinaire diensten.
Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen, andere door apothekers verleende diensten (CPC 63211)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BG, EE en ES: de postorderverkoop van geneesmiddelen is verboden. In EE: de levering van via internet bestelde geneesmiddelen per post of via koeriersdiensten is verboden. In DE, DK, EL, ES en LU: alleen natuurlijke personen mogen detailhandelsdiensten op het gebied van geneesmiddelen en specifieke medische artikelen aan het publiek verlenen. In EL: alleen erkende apothekers en door erkende apothekers opgerichte bedrijven mogen detailhandelsdiensten op het gebied van geneesmiddelen en specifieke medische artikelen aan het publiek verlenen. In FI: niet geconsolideerd voor de detailhandel in geneesmiddelen. In IT: de uitoefening van het beroep is alleen mogelijk voor natuurlijke personen die zijn ingeschreven in het register, en voor rechtspersonen in de vorm van personenvennootschappen, waarbij iedere vennoot van de onderneming een geregistreerd apotheker moet zijn. In SE: niet geconsolideerd voor de detailhandel in geneesmiddelen en de levering van geneesmiddelen aan het publiek.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In de EU, met uitzondering van EL, IE, LT, LU en NL: beperkingen van het aantal leveranciers die het recht hebben om in een specifieke lokale zone of specifiek lokaal gebied op niet-discriminerende basis een bepaalde dienst te verlenen, teneinde in gebieden met een beperkte vraag overaanbod te voorkomen. Derhalve kan een onderzoek naar de economische behoefte worden verricht, waarbij rekening wordt gehouden met factoren zoals het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid en de geografische spreiding. In AT: de detailhandel in geneesmiddelen en specifieke medische artikelen aan het publiek is voorbehouden aan apotheken. In BG: de beheerders van apotheken moeten gekwalificeerde apothekers zijn en mogen slechts één apotheek beheren: die waarin zij zelf werken. Er bestaat een quotum voor het aantal apotheken dat eigendom kan zijn van dezelfde persoon. In BG en EE: de detailhandel in geneesmiddelen en specifieke medische artikelen aan het publiek is voorbehouden aan apotheken. In DE: het totale aantal apotheken per persoon is beperkt tot een apotheek en ten hoogste drie filialen. In ES: een apotheker verkrijgt maximaal één vergunning. In FR: voor het openen van een apotheek is een vergunning vereist en moet de commerciële aanwezigheid, met inbegrip van de verkoop op afstand van geneesmiddelen aan het publiek via elektronische weg, uitsluitend een van de rechtsvormen krijgen die uit hoofde van het nationale recht op niet-discriminerende basis zijn toegestaan: SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> of <i>en commandite par actions</i>), SNC (<i>société en noms collectifs</i>), of SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>). In MT: niemand mag in eenzelfde stad of dorp meer dan één vergunning hebben op zijn naam (Verordening 5(1) van de <i>Pharmacy Licence Regulations</i> (LN279/07)), behalve wanneer er geen andere aanvragen voor die stad of dat dorp zijn (Verordening 5(2) van de <i>Pharmacy Licence Regulations</i> (LN279/07)).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In PT: wat betreft commerciële ondernemingen waarvan het kapitaal is verdeeld in aandelen, moeten deze aandelen op naam zijn. Niemand mag tegelijkertijd, rechtstreeks of indirect, eigenaar zijn van meer dan vier apotheken of meer dan vier apotheken exploiteren of beheren. In SI: het netwerk van farmaceutische diensten in SI bestaat uit overheidsapotheken, die in handen zijn van gemeenten, en particuliere apotheken met een vergunning (die voor het grootste deel in handen moeten zijn van een erkende apotheker).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BG en ES: postorderverkoop van geneesmiddelen is verboden. In CZ: postorderverkoop is alleen mogelijk vanuit de lidstaten. In IE, LT en SI: postorderverkoop van geneesmiddelen op recept is verboden.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-4 — Zakelijke dienstverlening — onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (CPC 851, 852, 853)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: voor door de overheid gefinancierde onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (O&O) die op EU-niveau financiering krijgen van de EU, kunnen alleen exclusieve rechten of vergunningen worden verleend aan onderdanen van de lidstaten en aan ondernemingen van de EU die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging in de EU hebben (CPC 851, 853). Voor door de overheid gefinancierde O&O-diensten die financiering krijgen van een lidstaat, kunnen alleen exclusieve rechten of vergunningen worden verleend aan onderdanen van de desbetreffende lidstaat en aan ondernemingen uit de desbetreffende lidstaat die hun zetel in die lidstaat hebben (CPC 851, 853). Dit voorbehoud laat de uitsluiting van overheidsopdrachten van een Partij of subsidies voor de handel in diensten als bedoeld in respectievelijk artikel 10.5 (Toepassingsgebied) en artikel 11.2 (Toepassingsgebied) onverlet⁵.
	Uitsluitend met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten In RO: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten.

⁵ De desbetreffende maatregelen omvatten: alle momenteel lopende en toekomstige EU-kaderprogramma's voor onderzoek of innovatie, met inbegrip van de regels voor deelname aan Horizon 2020 (vastgesteld bij Verordening (EU) nr. 1290/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van de regels voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van "Horizon 2020 — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)") en regelgeving met betrekking tot gezamenlijke technologie-initiatieven (GTI's), de besluiten krachtens artikel 185 en het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) alsook lopende en toekomstige nationale, regionale of lokale onderzoeksprogramma's.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-5 — Zakelijke dienstverlening — onroerendgoeddiensten (CPC 821, 822)	
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In CZ en HU: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van onroerendgoeddiensten.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-6 — Zakelijke dienstverlening — verhuur of lease	
a) Verhuur- of lease zonder bedieningspersoneel (CPC 831)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In SE: verhuurders en lessors van auto's en bepaalde terreinvoertuigen (<i>terrängmotorfordon</i>) zonder chauffeur die voor minder dan één jaar verhuurd of geleased zijn, zijn verplicht iemand te benoemen die ervoor verantwoordelijk is dat onder meer gewaarborgd wordt dat het contract in overeenstemming met de van toepassing zijnde regels is gesloten en dat de veiligheidsregels voor het wegverkeer worden nageleefd. Deze verantwoordelijke persoon moet in SE wonen.
b) Verhuur of lease zonder bedieningspersoneel voor consumentenartikelen (CPC 832)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BE en FR: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende verlening van verhuur- of leasediensten zonder bedieningspersoneel voor consumentenartikelen.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-7 — Zakelijke dienstverlening	
a) Diensten in verband met computers (CPC 84) ⁶	Geen
b) Markt- en opinieonderzoek (CPC 864)	Geen
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865) en diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	Geen
d) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	Met betrekking tot investeringen In FR: landmeetkunde alleen via een SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> of <i>en commandite par actions</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SA (<i>société anonyme</i>) en SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>). Buitenlandse investeerders hebben een specifieke vergunning nodig voor exploratie en prospectie.
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: de tests en analyses van de samenstelling en zuiverheid van lucht en water mogen alleen worden uitgevoerd door het Bulgaarse ministerie van Milieu en Water, of door haar agentschappen in samenwerking met de Bulgaarse Academie voor wetenschap. In FR en PT: het beroep van bioloog is voorbehouden aan natuurlijke personen.

⁶ De EU onderschrijft de “Understanding on the scope of coverage of computer services — CPC 84”.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
f) Reclame (CPC 871)	Geen
g) Arbeidsbemiddeling (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van HU en SE: niet geconsolideerd voor de verlening van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor huishoudelijke hulp, andere arbeidskrachten voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC 87204, 87205, 87206, 87209). In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK en SI: niet geconsolideerd voor de vestiging van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel en andere arbeidskrachten (CPC 87202). In LV en LT: niet geconsolideerd voor de verlening van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel (CPC 87202). In DE en IT: beperkingen van het aantal dienstverleners op het gebied van arbeidsbemiddeling. In FR: voor arbeidsbemiddeling kan sprake zijn van een staatsmonopolie. In DE: het Bondsministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken kan voor bepaalde beroepen een regeling uitvaardigen met beperkingen voor de plaatsing en aanwerving van personeel van buiten de EU en de EER (CPC 87202). In AT, BG, CY, CZ, DE, FI, EE, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK en SI: niet geconsolideerd voor de verlening van diensten voor het leveren van kantoorpersoneel (87203). In IT: beperkingen van het aantal dienstverleners op het gebied van de levering van kantoorpersoneel (87203). In BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK en SI: niet geconsolideerd voor de verlening van diensten op het gebied van de werving en selectie van leidinggevend personeel (87201).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In BE: Waals Gewest: een specifieke rechtsvorm van een naar behoren opgerichte rechtspersoon met handelsvorm naar Belgisch recht of naar het recht van een lidstaat, of door dat recht beheerst, ongeacht de rechtsvorm ervan (<i>régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique</i>) is vereist om arbeidsbemiddeling (CPC 87202) te mogen aanbieden. In ES: beperkingen van het aantal dienstverleners op het gebied van de werving en selectie van leidinggevend personeel en arbeidsbemiddeling (CPC 87201, 87202).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van BE, HU en SE: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel en andere arbeidskrachten (CPC 87202). In FR, IE, IT en NL: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel (CPC 87203). In IE: niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende diensten voor de werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201).
h) Beveiligingsdiensten (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI en SK: niet geconsolideerd voor de verlening van beveiligingsdiensten. In DK, HR en HU: niet geconsolideerd voor de verlening van diensten in de volgende subsectoren: bewaking (CPC 87305) in HR en HU, advies op het gebied van beveiliging (CPC 87302) in HR, bewaking van vliegvelden (deel van CPC 87305) in DK en vervoer met gepantserde wagens (CPC 87304) in HU.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In DK: ingezetenschapsvereiste voor natuurlijke personen die toestemming aanvragen voor beveiligingsdiensten en voor managers en de meerderheid van de raad van bestuur van een rechtspersoon die toestemming aanvraagt voor beveiligingsdiensten. Ingezetenschap is evenwel niet vereist wanneer dit voortvloeit uit internationale verdragen of instructies van de minister van Justitie.
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BE, ES, FI, FR en PT: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van beveiligingsdiensten.
i) Opsporingsdiensten (CPC 87301)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: met uitzondering van AT en SE: niet geconsolideerd. In LT en PT: de staat heeft een monopolie op opsporingsdiensten.
j) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	Geen
k) Fotografie (CPC 875)	Geen
l) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	Geen
m) Kredietrapportage en incassobureaus (CPC 87901, 87902)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van ES, LV en SE: niet geconsolideerd voor diensten van incassobureaus en kredietrapportage.
o) Telefoonbeantwoording (CPC 87903)	Geen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
p) Kopiëren van teksten (CPC 87904)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In HU: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake het kopiëren van teksten.
q) Vertaal- en tolkdiensten (CPC 87905)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: vertaalbureaus moeten een contract hebben met het ministerie van Buitenlandse Zaken om officiële vertalingen te mogen verstrekken. In CY: inschrijving in het register van vertalers is noodzakelijk voor het verlenen van diensten van officiële vertaling en certificering. In HU: officiële vertalingen, officiële beëdigingen van vertalingen en gewaarmerkte kopieën van officiële documenten in vreemde talen mogen uitsluitend worden gemaakt door het Hongaarse Bureau voor vertaling en legalisatie (OFFI). In PL: alleen natuurlijke personen kunnen beëdigd vertaler zijn.
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In HR: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van tolk- en vertaaldiensten voor officiële documenten.
r) Samenstellen van verzendlijsten en verzending (CPC 87906)	Geen
s) Gespecialiseerde ontwerpen (CPC 87907)	Geen
t) Overige zakelijke dienstverlening, n.e.g. (CPC 87909)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In SE: het economisch plan voor een woningbouwvereniging moet door twee personen worden gecertificeerd. Deze personen moeten publiekelijk erkend zijn door autoriteiten in de EER.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In SE: pandjeshuizen moeten worden opgericht in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of als een filiaal.
u) Reparatie van metalen producten, machines en werktuigen (CPC 886 behalve 8868)	Geen
v) Onderhoud en reparatie van vaartuigen, spoorwagematerieel en luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 86764, 86769, 8868)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van DE, EE en HU: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor vervoermaterieel van buiten haar grondgebied. In de EU, met uitzondering van CZ, EE, HU, LU en SK: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor binnenschepen van buiten haar grondgebied. In de EU, met uitzondering van EE, HU en LV: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor zeeschepen van buiten haar grondgebied. In de EU, met uitzondering van AT, EE, HU, LV en PL: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor luchtvaartuigen en delen daarvan van buiten haar grondgebied (deel van CPC 86764, 86769, 8868). In de EU: enkel in de EU gemachtigde erkende organisaties mogen namens de lidstaten wettelijk voorgeschreven onderzoeken en certificaties van schepen verrichten. Vestiging kan vereist zijn.
o) Overige zakelijke dienstverlening (deel van CPC 88493, deel van 893, ISIC 37)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In NL: het waarborgen van voorwerpen van edelmetaal is momenteel voorbehouden aan twee Nederlandse overheidsmonopolies (deel van CPC 893). In CZ: een erkend verpakkingsbedrijf mag alleen diensten verlenen met betrekking tot terugname en verwerking van verpakkingen en moet een als naamloze vennootschap opgerichte rechtspersoon zijn (CPC 88493, ISIC 37).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-8 — Communicatiediensten	
a) Post- en koeriersdiensten (deel van CPC 71235, deel van CPC 73210, deel van 751)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: De EU: de organisatie van de plaatsing van brievenbussen op de openbare weg, de uitgave van postzegels en de verzending van aangetekende zendingen voor gerechtelijke of administratieve procedures kan overeenkomstig de nationale wetgeving beperkt zijn. Vergunningensystemen kunnen worden opgezet voor diensten waarvoor een universeledienstverplichting geldt. Deze vergunningen kunnen een specifieke universeledienstverplichting of een financiële bijdrage aan een compensatiefonds omvatten.
b) Telecommunicatiediensten (CPC 752, 753, 754)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BE: niet geconsolideerd voor de transmissie van programma's via satelliet.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-9 — Bouw (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 en 518)	Geen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-10 — Distributiediensten	
a) Distributiediensten (CPC 3546, 631, 632 behalve 63211, 63297, 62276, deel van 621)	Met betrekking tot investeringen: In PT: er bestaat een specifieke regeling voor de vestiging van bepaalde detailhandelszaken en winkelcentra. Deze heeft betrekking op winkelcentra met een bruto leasebare oppervlakte van minimaal 8 000 m², en detailhandelbedrijven met een verkoopoppervlakte van minimaal 2 000 m² of meer, indien gelegen buiten winkelcentra. Belangrijkste criteria: bijdrage aan een verscheidenheid van het commerciële aanbod, beoordeling van de diensten die worden verleend aan de consument, kwaliteit van de werkgelegenheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen, integratie in het stedelijk milieu en bijdrage aan eco-efficiëntie (CPC 631, 632 behalve 63211, 63297).
b) Distributie van geneesmiddelen (CPC 62117, 62251, 8929)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In FI: niet geconsolideerd voor de distributie van geneesmiddelen (CPC 62117, 62251, 8929).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende groothandel in geneesmiddelen (CPC 62251).
b) Distributie van alcoholhoudende dranken (deel van CPC 62112, 62226, 63107, 8929)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In FI: niet geconsolideerd voor de distributie van alcoholhoudende dranken (deel van CPC 62112, 62226, 63107, 8929). In SE: Systembolaget AB heeft een overheidsmonopolie op de detailverkoop van alcohol, wijn en bier (met uitzondering van alcoholvrij bier). Alcoholhoudende dranken zijn dranken met een alcoholgehalte van meer dan 2,25 volumepercent. Voor bier ligt de grens bij een alcoholgehalte van meer dan 3,5 volumepercent (deel van CPC 631).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
c) Distributie van tabak (deel van CPC 6222, 62228, deel van CPC 6310, 63108)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In AT: alleen natuurlijke personen kunnen een aanvraag indienen voor een vergunning om als tabakshandelaar op te treden (CPC 63108). In ES: alleen natuurlijke personen kunnen als tabakshandelaar optreden. Elke tabakshandelaar verkrijgt maximaal één vergunning (CPC 63108). Er is een staatsmonopolie op de detailhandel in tabak. In FR: er is een staatsmonopolie op de groot- en detailhandel in tabak (deel van CPC 6222, deel van 6310). In IT: er is een vergunning vereist voor de distributie en verkoop van tabak. De vergunning wordt verleend via openbare procedures. Voor de verlening van vergunningen wordt een onderzoek naar de economische behoefte verricht. Belangrijkste criteria: bevolking en geografische concentratie van bestaande verkooppunten (deel van CPC 6222, deel van 6310).
d) Distributie van en detailhandel in vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen en aanverwante producten (CPC 613, 62271, 63297)	Met betrekking tot investeringen: In CY: niet geconsolideerd voor de detailhandel in motorbrandstoffen, elektriciteit en gas (behalve flessengas) voor zover de investeerder onder zeggenschap staat van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon uit een niet-EU-land dat goed is voor meer dan 5 procent van de EU-invoer van aardolie of aardgas.
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In CY: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende detailhandel in stookolie en flessengas anders dan per postorder.
e) overige distributie (deel van CPC 621, 62228, 62251, deel van CPC 62272, 62276, 63108, deel van CPC 6329)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten van makelaars in grondstoffen, de groothandel in chemische producten, edele metalen en edelstenen, geneeskundige stoffen en producten en voorwerpen voor medisch gebruik; tabak en tabaksproducten en alcoholhoudende dranken.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-11 — Onderwijs (CPC 92) (alleen particulier gefinancierde diensten)	
	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: De EU: wanneer de verlening van particulier gefinancierde onderwijsdiensten door een buitenlandse dienstverlener is toegestaan, kan de participatie van particuliere marktdeelnemers in het onderwijsstelsel afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende wijze worden verleend. In de EU: niet geconsolideerd voor overig onderwijs (CPC 929). In SE: niet geconsolideerd voor onderwijsdienstverleners die door de overheid als zodanig zijn erkend. Dit voorbehoud geldt voor particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die enige vorm van overheidssteun ontvangen, zoals door de staat erkende onderwijsdienstverleners, onderwijsdienstverleners onder staatstoezicht of onderwijs dat recht geeft op studieondersteuning (CPC 92). In CY, FI, MT en RO: niet geconsolideerd voor de verstrekking van particulier gefinancierd lager, middelbaar en volwassenenonderwijs (CPC 921, 922, 924). In AT, BG, CY, FI, MT en RO: niet geconsolideerd voor de verstrekking van particulier gefinancierd hoger onderwijs (CPC 923).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In AT: voor het aanbieden van particulier gefinancierd onderwijs in de toegepaste wetenschappen op universitair niveau is een vergunning vereist van de bevoegde autoriteit, de raad voor het hoger onderwijs (<i>Fachhochschulrat</i>). Een investeerder die een onderwijsprogramma in de toegepaste wetenschappen wil aanbieden, moet als voornaamste activiteit het verstrekken van die programma's hebben en ter goedkeuring van het voorgestelde studieprogramma een behoefteanalyse en een marktonderzoek indienen. Het bevoegde ministerie weigert de vergunning indien het programma onverenigbaar met het nationale onderwijsbelang wordt geacht. De aanvrager voor de oprichting van een particuliere universiteit heeft een vergunning van de bevoegde autoriteit (de Oostenrijkse <i>Akkreditierungsrat</i>) nodig. Het bevoegde ministerie kan de goedkeuring weigeren als het besluit van het accrediteringsorgaan niet in overeenstemming is met het nationale onderwijsbelang (CPC 923). In MT: dienstverleners die particulier gefinancierd hoger of volwassenenonderwijs willen verlenen, moeten een vergunning verkrijgen van het ministerie van Onderwijs en Werkgelegenheid. De beslissing of een vergunning wordt afgegeven, kan discretionair zijn (CPC 923, 924).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: particulier gefinancierd basis- en middelbaar onderwijs mag alleen worden gegeven door daartoe gemachtigde Bulgaarse ondernemingen, waarvoor commerciële aanwezigheid is vereist. In BG, IT en SI: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd lager onderwijs (CPC 921). In BG en IT: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd middelbaar onderwijs (CPC 922). In AT: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd volwassenenonderwijs via radio of televisie (CPC 924).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In ES en IT: voor de opening van particulier gefinancierde universiteiten die erkende diploma's of graden mogen toekennen, is een vergunning vereist. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande instellingen. In ES: de procedure omvat het inwinnen van het advies van het parlement. In SK: een onderzoek naar de economische behoefte kan vereist zijn en het aantal scholen dat wordt opgericht kan door lokale overheden worden beperkt, voor verleners van alle particulier gefinancierde onderwijsdiensten met uitzondering van postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 921, 922, 923 met uitzondering van 92310, 924). In EL: onderwijs op universitair niveau kan uitsluitend worden verstrekt door instellingen die volledig onafhankelijke publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid hebben.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-12 — Milieudiensten (CPC 9401, 9402, 9403, 9406)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In DE: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende levering van afvalbeheerdiensten, met uitzondering van adviesdiensten, en met betrekking tot diensten in verband met bodembescherming en het beheer van verontreinigde bodems, met uitzondering van adviesdiensten.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-13 — Gezondheidszorg en sociale diensten (alleen particulier gefinancierde diensten)	
Gezondheidsdiensten — ziekenhuisdiensten, ambulancediensten, diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg (CPC 93, 931, met uitzondering van 9312, deel van 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: de participatie van particuliere marktdeelnemers in het netwerk van particulier gefinancierde gezondheidszorg kan afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende basis worden verleend. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In AT, PL en SI: niet geconsolideerd voor de verlening van particulier gefinancierde ambulancediensten (CPC 93192). In BG, CY, CZ, FI, MT en SK: niet geconsolideerd voor de verlening van particulier gefinancierde ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 9311, 93192, 93193). In BE: niet geconsolideerd voor de verlening en vestiging van particulier gefinancierde ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93192, 93193). In FI: niet geconsolideerd voor de verlening van andere gezondheidszorgdiensten voor mensen (CPC 93199). In DE: niet geconsolideerd voor de dienstverlening in het socialezekerheidsstelsel van DE, indien diensten worden verleend door verschillende ondernemingen of entiteiten waarbij sprake is van een zekere mate van concurrentie, zodat die diensten dus niet uitsluitend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verrichte diensten zijn.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In DE: Reddingsdiensten en deskundige ambulancevervoersdiensten worden door de deelstaten georganiseerd en gereguleerd. De meeste deelstaten delegeren de bevoegdheden op het gebied van reddingsdiensten aan gemeenten. De gemeenten mogen voorrang geven aan organisaties zonder winstoogmerk. Ambulancediensten zijn onderworpen aan eisen inzake planning, vergunning en erkenning. Telegeneeskunde is alleen toegestaan bij primaire behandelingen waarbij een arts voordien fysiek aanwezig is geweest. Het aantal aanbieders van ICT-diensten (informatie- en communicatietechnologie) kan worden beperkt om interoperabiliteit, compatibiliteit en de noodzakelijke veiligheidsnormen te waarborgen. In SI: de volgende diensten zijn voorbehouden aan een staatsmonopolie: levering van bloed, bloedpreparaten, verwijdering en bewaring van menselijke organen voor transplantatie, medisch-sociale, hygiënische, epidemiologische en medisch-ecologische diensten, diensten inzake anatomische pathologie en biomedisch ondersteunde voortplanting (CPC 931).
	Met betrekking tot investeringen: In DE: niet geconsolideerd voor de nationale eigendom van particulier gefinancierde en door het Duitse leger geëxploiteerde ziekenhuizen. In DE: niet geconsolideerd met betrekking tot de nationalisering van andere belangrijke, particulier gefinancierde ziekenhuizen (CPC 93110). In FR: hoewel voor investeerders uit de EU andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben investeerders van buiten de EU uitsluitend toegang tot de rechtsvormen SELAS (<i>société d'exercice libéral</i>) en SCP (<i>société civile professionnelle</i>). Artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen mogen alleen diensten aanbieden via een SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> of <i>en commandite par actions</i>) of een SCP. Voor ziekenhuizen, ambulancediensten en intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis, en voor maatschappelijke dienstverlening, is de uitoefening van leidinggevende functies vergunningsplichtig. Bij de vergunningsprocedure wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van lokale managers.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In FR: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van particulier gefinancierde diensten op het gebied van laboratoriumonderzoeken en -proeven (deel van CPC 9311).
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, waaronder pensioenverzekering	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van HU: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van gezondheidsdiensten van buiten haar grondgebied, de grensoverschrijdende verlening van maatschappelijke diensten van buiten haar grondgebied, alsmede activiteiten of diensten die onderdeel zijn van een wettelijke pensioenregeling of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid. Dit voorbehoud geldt niet voor de verlening van alle gezondheidsdiensten door vrije-beroepsbeoefenaren, met inbegrip van de diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel en psychologen, die onder andere voorbehouden vallen (CPC 931 met uitzondering van 9312, deel van 93191). In HU: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van buiten het nationale grondgebied van alle ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis, die overheidsfinanciering krijgen (CPC 9311, 93192, 93193).
Maatschappelijke diensten, waaronder pensioenverzekering	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: niet geconsolideerd voor activiteiten of diensten die onderdeel vormen van een pensioenregeling van de overheid of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid. De participatie van particuliere marktdeelnemers in het netwerk van particulier gefinancierde sociale diensten kan afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende basis worden verleend. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK en SI: niet geconsolideerd voor de verlening van particulier gefinancierde maatschappelijke diensten.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT en PT: niet geconsolideerd voor de verlening van particulier gefinancierde maatschappelijke diensten, andere dan diensten in verband met herstellingsoorden, verpleeghuizen en bejaardentehuizen. In DE: niet geconsolideerd voor het Duitse socialezekerheidsstelsel, waarin diensten worden verleend door verschillende ondernemingen of entiteiten waarbij sprake is van een zekere mate van concurrentie, zodat die diensten dus niet onder de definitie van de uitsluitend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verrichte diensten hoeven te vallen.
	Uitsluitend met betrekking tot investeringen: In HR: voor de oprichting van particulier gefinancierde sociale verzorgingsfaciliteiten kunnen in bepaalde geografische gebieden op behoeften gebaseerde beperkingen gelden. (CPC 9311, 93192, 93193, 933).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-14 — Toerisme en diensten in verband met reizen	
	Met betrekking tot investeringen: In BG: oprichting van een onderneming is verplicht (geen filialen) (CPC 7471, 7472).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-15 — Cultuur, sport en recreatie	
a) Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: De EU, met uitzondering van AT en, voor investeringen, in LT: niet geconsolideerd voor de verlening van bibliotheek-, archief-, museum- en andere cultuurdiensten. In AT en LT: een vergunning of concessie kan vereist zijn voor vestiging.
b) Amusement, theater, concerten en circussen (CPC 9619, 964 met uitzondering van 96492)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI en SK: niet geconsolideerd voor de verlening van amusementsdiensten, met inbegrip van diensten op het gebied van theater, concerten, circussen en discotheken. In BG: niet geconsolideerd voor de verlening van de volgende amusementsdiensten: circussen, pretparken en dergelijke attracties, ballrooms, discotheken en dansscholen, en andere amusementsdiensten. In EE: niet geconsolideerd voor de verlening van andere amusementsdiensten behalve voor bioscoopzalen. In LT en LV: niet geconsolideerd voor de verlening van alle amusementsdiensten behalve diensten in verband met de exploitatie van bioscoopzalen.
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van AT en SE: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van amusementsdiensten, met inbegrip van diensten op het gebied van theater, concerten, circussen en discotheken.
c) Nieuwsagentschappen (CPC 962)	Geen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
d) Gokken en wedden (CPC 96492)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU, met uitzondering van MT: niet geconsolideerd voor het aanbieden van gokspelen, die erin bestaan dat geld wordt ingezet bij kansspelen, met inbegrip van loterijen, krasloten, gokken in casino's, goksalons of vergunninghoudende etablissementen, weddiensten, bingodiensten en gokdiensten die worden geëxploiteerd door en ten behoeve van liefdadigheidsinstellingen en organisaties zonder winstoogmerk. Dit voorbehoud is niet van toepassing op vaardigheidsspelen, kansspelautomaten die geen prijzen uitkeren of dat alleen doen in de vorm van gratis spelletjes, en promotionele spelen die uitsluitend strekken tot het bevorderen van de verkoop van goederen of diensten die niet onder deze uitsluiting vallen.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-16 — Vervoer en hulpdiensten in verband met vervoer	
a) Zeevervoer i) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage) ii) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU met uitzondering van LV en MT: niet geconsolideerd met het oog op de registratie van een vaartuig en de exploitatie van een vloot onder de vlag van de staat van vestiging (alle vanaf een zeeschip uitgevoerde commerciële activiteiten, met inbegrip van visserij, aquacultuur en diensten in verband met visserij, internationaal personen- en vrachtvervoer (CPC 721), en hulpdiensten voor zeevervoer). In MT: exclusieve rechten voor de maritieme verbinding van MT met het Europese vasteland via IT (CPC 7213, 7214, deel van 742, 745, deel van 749). In BG: diensten voor onbemande vaartuigen in Bulgaarse havens en opslagplaatsen op de Donau mogen alleen via Bulgaarse ondernemingen (oprichting als vennootschap is vereist) worden verleend. Het aantal dienstverleners in de havens kan worden beperkt op basis van de objectieve capaciteit van de haven, die wordt vastgesteld door een door de minister van Vervoer, Informatietechnologie en Communicatie opgericht comité van deskundigen (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882). Het recht om ondersteunende diensten voor openbaar vervoer in Bulgaarse havens en in de havens van nationaal belang uit te voeren, wordt toegekend via een concessieovereenkomst. In havens van regionaal belang wordt dit recht toegekend via een overeenkomst met de eigenaar van de haven (CPC 74520, 74540 en 74590).
b) Hulpdiensten voor zeevervoer en vervoer over binnenwateren	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: De EU: niet geconsolideerd voor de verlening van loods- en aan- en afmeerdiensten. De EU, met uitzondering van LT en LV: niet geconsolideerd voor duw- en sleepdiensten (CPC 7452). In BE: vrachtbehandeling mag alleen worden verricht door geaccrediteerde arbeidskrachten die mogen werken in bij koninklijk besluit aangewezen havengebieden (CPC 741).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In EL: in havengebieden is een overheidsmonopolie ingesteld voor de behandeling van zeevracht (CPC 745). In LT: alleen rechtspersonen uit LT of rechtspersonen uit een lidstaat van de EU met een filiaal in LT die beschikken over een certificaat dat is afgegeven door de Litouwse administratie voor maritieme veiligheid mogen loods-, aan- en afmeer- en duw- en sleepdiensten verlenen (CPC 7452).
c) Vervoer per spoor en ondersteunende diensten voor vervoer per spoor	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: niet geconsolideerd voor personen- en vrachtvervoer per spoor (CPC 711). In LT: voor onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel bestaat een staatsmonopolie (CPC 86764, 86769, deel van CPC 8868). In SE: voor het onderhoud en de reparatie van spoorwagematerieel wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criteria: beschikbare ruimte en capaciteit (CPC 86764, 86769, deel van CPC 8868).
d) Wegvervoer (personenvervoer, vrachtvervoer, internationaal vervoer per vrachtwagen) en hulpdiensten voor wegvervoer	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: niet geconsolideerd voor wegvervoer (personenvervoer, vrachtvervoer, internationaal goederenvervoer per vrachtwagen). Met betrekking tot investeringen: In de EU: niet geconsolideerd voor cabotagediensten binnen een lidstaat door buitenlandse investeerders die in een andere lidstaat gevestigd zijn (CPC 712). In de EU: op taxidiensten in de EU kan een onderzoek naar de economische behoefte van toepassing zijn waarmee het aantal dienstverleners wordt beperkt. Belangrijkste criterium: de plaatselijke vraag als bedoeld in de toepasselijke wetgeving (CPC 71221).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In AT: voor personen- en vrachtvervoer kunnen exclusieve rechten of vergunningen alleen worden verleend aan onderdanen van de lidstaten en aan rechtspersonen uit de EU die hun hoofdvestiging in de EU hebben (CPC 712). In BE: een maximumaantal vergunningen kan bij wet worden vastgelegd (CPC 71221). In BG: exclusieve rechten of vergunningen voor personen- en vrachtvervoer kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van een lidstaat en aan rechtspersonen uit de EU die hun hoofdvestiging in de EU hebben. Oprichting van een onderneming is verplicht (CPC 712). In ES: wat personenvervoer betreft, wordt voor onder CPC 7122 vallende diensten een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criterium: lokale vraag. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor intercitybussen. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande vestigingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid. In FR: investeerders van buiten de EU mogen geen intercitybusdiensten verlenen (CPC 712). In IE: onderzoek naar de economische behoefte voor intercitybussen. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande vestigingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid (CPC 7121, 7122). In IT: er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor limousinediensten. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande vestigingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor intercitybussen. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande vestigingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor diensten inzake goederenvervoer. Belangrijkste criteria: plaatselijke vraag (CPC 712).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In LV: voor passagiers- en goederenvervoer is een vergunning vereist; deze wordt niet verleend voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. Gevestigde ondernemingen zijn verplicht in Letland geregistreerde voertuigen te gebruiken (CPC 712). In MT: voor openbare busdiensten: het hele netwerk is voorwerp van een concessie waarin een openbaredienstverplichting is opgenomen om tegemoet te komen aan de behoeften van bepaalde sociale groepen (zoals studenten en ouderen) (CPC 712). In MT: voor taxi's gelden er beperkingen van het aantal vergunningen. Voor <i>karozzini</i> (door paarden getrokken rijtuigen), gelden beperkingen van het aantal vergunningen (CPC 712). In PT: wat personenvervoer betreft, wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor limousinediensten. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid (CPC 712). In SK: voor vrachtvervoer wordt een onderzoek naar de economische behoefte verricht. Belangrijkste criterium: plaatselijke vraag (CPC 712). In SE: voor het onderhoud en de reparatie van wegvervoermaterieel wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criteria: beschikbare ruimte en capaciteit (CPC 86764, 86769, deel van CPC 8867). In SE: een Zweedse vergunning is vereist voor transporteurs die wegvervoer willen aanbieden.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Vergunningen worden verleend op basis van niet-discriminerende voorwaarden, hoewel aanbieders van goederenvervoer en personenvervoer over de weg in de regel alleen voertuigen mogen gebruiken die in het nationale wegverkeersregister zijn ingeschreven. In het buitenland geregistreerde voertuigen van natuurlijke of rechtspersonen die hun hoofdwoonplaats of -vestiging in het buitenland hebben en voor tijdelijk gebruik naar SE worden gebracht, mogen tijdelijk worden gebruikt in SE. Exploitanten van grensoverschrijdend goederen- en personenvervoer over de weg in het buitenland moeten beschikken over een vergunning voor die activiteiten die is afgegeven door de bevoegde instantie in het land waar zij zijn gevestigd. Bilaterale overeenkomsten inzake wegvervoer bevatten mogelijk nog bijkomende vereisten inzake grensoverschrijdende handel. Voor voertuigen waarop geen bilaterale overeenkomsten van toepassing zijn, is ook een vergunning van het Zweeds Vervoeragentschap vereist (CPC 712).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: niet geconsolideerd voor het verlenen van ondersteunende diensten voor wegvervoer (CPC 744).
e) Ondersteunende diensten voor luchtvervoer (CPC 7461, 7469, 83104)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: voor grondaafhandelingsdiensten kan vestiging op het grondgebied van de EU vereist zijn. De mate waarin de grondaafhandelingsdiensten zijn opengesteld, is afhankelijk van de grootte van de luchthaven. Het aantal aanbieders in elke luchthaven kan worden beperkt. Voor grote luchthavens mag deze beperking niet minder dan twee aanbieders zijn. Met betrekking tot investeringen: In PL: voor opslag van diepgevroren of gekoelde goederen en bulkopslag van vloeistoffen of gassen op luchthavens, hangt de mogelijkheid om bepaalde categorieën van diensten te kunnen verlenen af van de grootte van de luchthaven. Het aantal dienstverleners in elke luchthaven kan worden beperkt naargelang van de beschikbare ruimte; bij beperkingen om andere redenen moet het aantal dienstverleners ten minste twee bedragen (deel van CPC 742).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
f) Vervoer via de ruimte en huur van ruimtevaartuigen	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: De EU: niet geconsolideerd voor vervoersdiensten via de ruimte en de huur van ruimtevaartuigen (CPC 733, deel van 734).
g) Gecombineerd vervoer	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: met uitzondering van FI: alleen in een lidstaat gevestigde ondernemers van wegvervoer die met betrekking tot het goederenvervoer tussen lidstaten aan de voorwaarden voor toelating tot het beroep en voor toegang tot de vervoermarkt voor goederen voldoen, mogen in het kader van gecombineerd vervoer tussen lidstaten al dan niet grensoverschrijdend begin- of eindvervoer verrichten dat een integrerend bestanddeel uitmaakt van het gecombineerd vervoer. Er gelden beperkingen voor elke vervoerswijze. Maatregelen kunnen worden genomen om ervoor te zorgen dat de motorrijtuigenbelasting voor voertuigen die in het kader van gecombineerd vervoer worden vervoerd, wordt verlaagd of terugbetaald (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-17 — Landbouw, visserij, water, productie	
a) Landbouw, jacht, bosbouw en diensten in verband met landbouw, jacht en bosbouw (ISIC 01, 02, CPC 881)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In HR: niet geconsolideerd voor landbouw- en jachtactiviteiten. In HU: niet geconsolideerd voor landbouwactiviteiten (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 met uitzondering van advies- en consultancydiensten). In PT: het beroep van landbouwkundige is voorbehouden aan natuurlijke personen (CPC 881).
	Met betrekking tot investeringen: In FI: exclusieve rechten kunnen worden verleend in verband met het houden van eigen rendieren en het uitoefenen van rendierhouderij (ISIC 014). In FR: voor de oprichting van bedrijven en landbouwcoöperaties door investeerders van buiten de EU is toestemming vereist. Voorafgaande toestemming is vereist om lid te worden van een landbouwcoöperatie of om als directeur daarvan op te treden (ISIC 011, 012, 013, 014, 015). In SE: uitsluitend Sami mogen eigendomsrechten bezitten en uitoefenen in verband met de rendierhouderij (ISIC 014).
b) Visserij, aquacultuur, diensten in verband met visserij (ISIC 05, CPC 882)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: met name in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid en van visserijovereenkomsten met derde landen: de toegang tot en het gebruik van biologische hulpbronnen en visserijgronden in maritieme wateren die onder de soevereiniteit of de jurisdictie van lidstaten vallen, onder andere door: a) het regelen van de aanlanding in havens van de EU van vangsten in de subcontingenten die zijn toegewezen aan vaartuigen van Mexico of van een derde land; b) het vaststellen van een minimumgrootte voor een onderneming om zowel de ambachtelijke als de kustvisserij te behouden; of c) het toekennen van een gedifferentieerde behandeling aan Mexico of een derde land op grond van bestaande of toekomstige bilaterale visserijovereenkomsten.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
c) Winning, zuivering en distributie van water (ISIC 41)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In de EU: niet geconsolideerd voor activiteiten inclusief diensten met betrekking tot de winning, zuivering en distributie van water voor huishoudens en industriële, commerciële en andere gebruikers, met inbegrip van de levering van drinkwater, en waterbeheer.
d) Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (ISIC 15)	Met betrekking tot investeringen: In IE: voor de vestiging van graanmolens door buitenlandse ingezetenen is toestemming vereist (ISIC 1531).
e) Productie (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Geen
f) Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media (ISIC 22, CPC 88442)	Met betrekking tot investeringen: In LV: alleen rechtspersonen naar Lets recht en natuurlijke personen uit LV mogen massamedia oprichten en publiceren. Filialen zijn niet toegestaan.
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In DE: op alle openbaar verspreide of gedrukte kranten, vaktijdschriften en periodieken moet de verantwoordelijke uitgever duidelijk zijn aangegeven (volledige naam en adres van een natuurlijke persoon). Er kan worden verlangd dat de verantwoordelijke uitgever een permanent ingezetene van DE, de EU of een EER-land is. Uitzonderingen kunnen worden toegestaan door de minister van Binnenlandse Zaken (ISIC 22). In SE: natuurlijke personen die eigenaar zijn van tijdschriften die in SE worden gedrukt en uitgegeven, moeten woonachtig zijn in SE of onderdaan zijn van een lidstaat van de EER. Rechtspersonen die eigenaar zijn van dergelijke tijdschriften moeten in de EER gevestigd zijn. Voor tijdschriften die in SE worden gedrukt en uitgegeven en technische opnames moet een in SE woonachtige verantwoordelijke redacteur worden aangewezen.
g) Productie (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Geen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-18 — Energiegerelateerde activiteiten	
a) Winning van delfstoffen (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675, 883)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In IT: voor mijnen die eigendom zijn van de staat gelden specifieke regels voor exploratie en winning. Voorafgaand aan elke exploitatie-activiteit is een exploratievergunning vereist (<i>permesso di ricerca</i>, artikel 4 van Regio Decreto no. 1443/1927 van 29 juli 1927 — Norme di carattere legislativo per disciplinare la ricerca e la coltivazione delle miniere nel Regno (Koninklijk besluit nr. 1443/1927). Deze vergunning heeft een looptijd, bevat de precieze grenzen van het terrein dat wordt geëxploreerd en voor hetzelfde gebied kunnen exploratievergunningen aan verschillende personen of ondernemingen worden verleend (dit type vergunning is niet noodzakelijkerwijs exclusief). Voor de ontginning en exploitatie van mineralen is een vergunning (<i>concessione</i>, artikel 14 van Koninklijk besluit nr. 1443/1927 en artikel 34 van Wetsbesluit nr. 112/1998) van de regionale autoriteit vereist (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883). In FI: voor de exploratie en exploitatie van minerale rijkdommen is een vergunning vereist die, wat de ontginning van nucleair materiaal betreft, door de centrale overheid wordt verleend. Voor de exploitatie van een mijnbouwgebied is een vergunning van de centrale overheid vereist. Vergunningen kunnen worden verleend aan een in de EER ingezetene natuurlijke persoon of een in de EER gevestigde rechtspersoon. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd (ISIC 12, CPC 5115, 883, 8675). In IE: exploratie- en mijnbouwmaatschappijen die in IE actief zijn, moeten daar een aanwezigheid hebben. In het geval van de exploratie van mineralen moeten de bedrijven (zowel Ierse als buitenlandse) gedurende de looptijd van de werkzaamheden gebruikmaken van de diensten van een agent of een in IE ingezeten exploratiemanager. Met betrekking tot mijnbouw wordt vereist dat een mijnbouwconcessie of -vergunning van de staat wordt gehouden door een vennootschap die is opgericht naar Iers recht en die is ingeschreven in IE. Er zijn geen beperkingen ten aanzien van de eigendom van een dergelijke vennootschap (ISIC 10, 13, 14 en CPC 883).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In BE: voor de exploratie en exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat is een concessie vereist. De concessiehouder moet een dienstadres hebben in BE (ISIC 14). Aan buitenlandse ondernemingen die onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen uit een derde land dat meer dan 5 % van de EU-invoer van aardolie, aardgas of elektriciteit voor zijn rekening neemt, kan worden verboden zeggenschap over die activiteit te verkrijgen. Oprichting van een onderneming is verplicht (geen filialen) (ISIC 10, 1110, 13, 14). In BG: voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend uit hoofde van de Concessiewet of andere bijzondere concessiewetten. Voor prospectie of exploratie van ondergrondse natuurlijke rijkdommen op het grondgebied van BG, op het continentaal plat en in de exclusieve economische zone in de Zwarte Zee is een vergunning vereist, terwijl voor winning en exploitatie een uit hoofde van de wet op de ondergrondse natuurlijke rijkdommen verleende concessie is vereist. Ondernemingen die in preferentiële belastingjurisdicties (d.w.z. offshore) zijn geregistreerd of daarmee zijn verbonden, mogen direct noch indirect deelnemen aan openbare procedures voor de verlening van vergunningen of concessies voor de prospectie, exploratie of winning van natuurlijke rijkdommen, met inbegrip van uranium- en thoriumerts, mogen geen bestaande vergunning of concessie exploiteren en kunnen de geologische of commerciële ontdekking van een afzetting als gevolg van exploratie niet laten registreren.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Commerciële vennootschappen waarin de lidstaat of een gemeente een aandeel in het kapitaal van meer dan 50 % bezit, mogen geen transacties voor de vervreemding van vaste activa van de vennootschap uitvoeren, zij mogen geen contracten sluiten voor het verwerven van participaties, geen leasingcontracten, contracten voor de uitvoering van gezamenlijke activiteiten, voor het verkrijgen van kredieten of kredietverzekeringen sluiten en geen verbintenissen uit wisselbrieven aangaan, tenzij toegestaan door het privatiseringsagentschap of de gemeenteraad, afhankelijk van welke instantie bevoegd is. Onverminderd de leden 1 en 2 van artikel 8.4 van het besluit van 18 januari 2012 van de Nationale Assemblee van de Republiek Bulgarije is het gebruik van hydrofracturing (fracking) voor de prospectie, exploratie en winning van olie en gas verboden krachtens een besluit van het parlement. De exploratie en winning van schaliegas is verboden (ISIC 10, 11, 12, 13, 14). De winning van uraniumerts is bij Decreet nr. 163 van de raad van ministers van 20 augustus 1992 verboden. Voor de winning van thoriumerts is de algemene regeling van concessies voor de mijnbouw van toepassing. Om deel te nemen aan concessies voor de winning van thoriumerts moet een Mexicaanse onderneming volgens de Handelswet zijn opgericht en in het handelsregister zijn ingeschreven. Besluiten om de winning van thoriumerts toe te staan, worden per geval genomen op een niet-discriminerende basis. Het verbod voor ondernemingen die in preferentiële belastingjurisdicties (d.w.z. offshore) zijn geregistreerd of daarmee zijn verbonden, om direct of indirect deel te nemen aan openbare procedures voor concessies voor de winning van natuurlijke rijkdommen omvat uranium- en thoriumerts (ISIC 12).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In CY: de ministerraad kan, met het oog op de energievoorzieningszekerheid, de toegang tot en de uitoefening van activiteiten op het gebied van prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen verbieden aan elke entiteit waarover Mexico of Mexicaanse onderdanen de daadwerkelijke zeggenschap hebben. Na het verkrijgen van een vergunning voor de prospectie, exploratie en productie van koolwaterstoffen mag geen enkele entiteit onder de directe of indirecte zeggenschap van Mexico of van Mexicaanse onderdanen komen zonder de voorafgaande goedkeuring van de ministerraad. De ministerraad kan een vergunning voor de prospectie, exploratie en productie van koolwaterstoffen weigeren aan een entiteit die daadwerkelijk onder zeggenschap staat van Mexico of van een derde land of van een onderdaan van Mexico of van een derde land, indien Mexico of dat derde land met betrekking tot de toegang tot en de uitoefening van activiteiten op het gebied van prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen geen behandeling toekent aan entiteiten van CY of entiteiten van de lidstaten die gelijkwaardig is aan die welke CY of de lidstaten aan entiteiten van Mexico of dat derde land toekennen (ISIC 1110). In SK: voor de mijnbouw, activiteiten met betrekking tot de mijnbouw en geologische activiteiten is oprichting naar het recht van een lidstaat van de EU of de EER vereist (geen filialen) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 883 en 8675).
b) Elektriciteit (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In AT en BG: niet geconsolideerd voor de productie van elektriciteit, de distributie van energie en diensten in verband met de distributie van energie (ISIC 4010, CPC 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten). In BE: niet geconsolideerd voor energiedistributie en diensten in verband met de distributie van energie (CPC 887). In CY: niet geconsolideerd voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, diensten in verband met de distributie van elektriciteit met uitzondering van advies- en consultancydiensten, de groothandel in elektriciteit en de detailhandel in elektriciteit voor zover de investeerder onder zeggenschap staat van een natuurlijke of rechtspersoon uit een land van buiten de EU dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer in de EU van aardolie of aardgas (ISIC 4010, CPC 62279 en 887).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In CZ: voor de opwekking, transmissie, distributie van en handel in elektriciteit en andere activiteiten van exploitanten op de elektriciteitsmarkt, alsmede voor de opwekking en distributie van warmte is een vergunning vereist. Er bestaan exclusieve rechten met betrekking tot elektriciteits- en gastransmissie en vergunningen om als marktdeelnemer te kunnen optreden (ISIC 40, CPC 7131, 62279, 742, 887). In FI: niet geconsolideerd voor de invoer van elektriciteit. Niet geconsolideerd voor grensoverschrijdende handel met betrekking tot de groot- en detailhandel in elektriciteit. Niet geconsolideerd voor transmissie- en distributienetten en -systemen voor elektriciteit (ISIC 4010, CPC 62279, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten). In FR: niet geconsolideerd voor de transmissie en distributie van elektriciteit (ISIC 4010, CPC 887). In PL: voor de volgende activiteiten is een vergunning uit hoofde van de Energiewet vereist: i) de productie van elektriciteit, met uitzondering van de productie van elektriciteit uit elektriciteitsbronnen waarbij de totale capaciteit uit niet-hernieuwbare bronnen niet meer dan 50 MW bedraagt; de cogeneratie van elektriciteit uit bronnen waarbij de totale capaciteit uit niet-hernieuwbare bronnen niet meer dan 5 MW bedraagt; ii) de transmissie of distributie van elektriciteit; iii) de handel in elektriciteit, met uitzondering van de handel in elektriciteit d.m.v. installaties met een spanning van minder dan 1 kV die eigendom zijn van de klant; en de handel in elektriciteit op beurzen door makelaarskantoren die hun activiteiten uitvoeren op basis van de Wet van 26 oktober 2000 betreffende grondstoffenbeurzen. De bevoegde autoriteit kan alleen een vergunning verlenen aan aanvragers die hun hoofdvestiging of verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat van de EU of de EER of de Zwitserse Bondsstaat hebben geregistreerd (ISIC 4010, CPC 62279, 63297, CPC 887).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In PT: de transmissie en distributie van elektriciteit gebeurt via exclusieve openbaredienstconcessies. Concessies voor de elektriciteitssector worden enkel toegekend aan vennootschappen wier hoofdkantoor en daadwerkelijke management zich in PT bevinden (ISIC 4010, CPC 887). In SK: een vergunning is vereist voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, de groothandel en de detailhandel in elektriciteit, en diensten in verband met de distributie van energie. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd, waarbij de aanvraag alleen kan worden geweigerd als de markt verzadigd is (ISIC rev 3.1 4010, CPC 62279, 887).
	Met betrekking tot investeringen: In BE: er zijn beperkingen met betrekking tot de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan BE exclusieve rechten heeft toegekend. Aan buitenlandse ondernemingen die onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen uit een derde land dat meer dan 5 % van de EU-invoer van aardolie, aardgas of elektriciteit voor zijn rekening neemt, kan worden verboden zeggenschap over die activiteit te verkrijgen. Een individuele vergunning voor de productie van 25 MW aan elektriciteit vereist vestiging in de EU of in een andere staat waar een regeling geldt die vergelijkbaar is met die van Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, en waar de onderneming een daadwerkelijke en bestendige band heeft met de economie. De offshore productie van elektriciteit op het offshore grondgebied van BE is voorwerp van een concessie en onderworpen aan de verplichting een joint venture te hebben met een onderneming uit een lidstaat of met een buitenlandse onderneming uit een land waar een regeling geldt die vergelijkbaar is met die van richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, met name wat de voorwaarden voor de vergunningverlening en de selectie betreft. Bovendien moet de onderneming haar hoofdbestuur of haar hoofdkantoor hebben in een lidstaat of in een land dat aan bovengenoemde criteria voldoet, indien zij een daadwerkelijke en bestendige band heeft met de economie.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Voor de aanleg van elektrische leidingen die de offshore productie aansluiten op het transmissienetwerk van Elia is een vergunning vereist, en de onderneming moet voldoen aan de hiervoor genoemde voorwaarden, met uitzondering van het vereiste inzake een joint venture (ISIC 4010). In FR: niet geconsolideerd voor de productie van elektriciteit (ISIC 4010). In MT: EneMalta plc heeft een monopolie voor de levering van elektriciteit (ISIC 4010; CPC 887). In NL: de eigendom van het elektriciteitsnet behoort uitsluitend toe aan de Nederlandse overheid (transmissiesystemen) en andere overheidsinstanties (distributienetten) (ISIC 4010, CPC 887).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In PT: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten in verband met de groothandel in elektriciteit, de detailhandel in elektriciteit en diensten in verband met de distributie van elektriciteit (CPC 62279, 887, met uitzondering van advies- en consultancydiensten)).
c) Brandstoffen, gas, ruwe olie of aardolieproducten (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In AT: niet geconsolideerd voor het vervoer van gas en andere goederen dan gas en water (CPC 713). In BE: voor de bulkopslag van gas gelden vereisten met betrekking tot de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan BE exclusieve rechten heeft toegekend. Vestiging binnen de EU is vereist voor de bulkopslag van gas (deel van CPC 742). In het algemeen is voor de levering van aardgas aan in BE gevestigde afnemers (dit zijn zowel distributiebedrijven als consumenten met een totaal gecombineerd verbruik van gas uit alle leveringsbronnen van ten minste een miljoen kubieke meter per jaar) een individuele vergunning van de minister vereist, behalve wanneer de leverancier een distributiebedrijf is dat zijn eigen distributienet gebruikt. Een dergelijke vergunning kan alleen worden afgegeven aan een natuurlijke of rechtspersoon die is gevestigd in een lidstaat (ISIC 4020, CPC 7131).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Voor het vervoer van aardgas en andere brandstoffen via pijpleidingen is een vergunning vereist. Een vergunning kan alleen worden verleend aan een natuurlijke of rechtspersoon die is gevestigd in een lidstaat (overeenkomstig artikel 3 van het KB van 14 mei 2002). Aan buitenlandse ondernemingen die onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen uit een derde land dat meer dan 5 % van de EU-invoer van aardolie, aardgas of elektriciteit voor zijn rekening neemt, kan worden verboden zeggenschap over die activiteit te verkrijgen. Als de vergunning wordt aangevraagd door een onderneming: a) moet de onderneming zijn opgericht overeenkomstig de Belgische wetgeving, de wetgeving van een andere lidstaat of van een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas; en b) moet de onderneming beschikken over een administratieve zetel, een hoofdvestiging of een maatschappelijke zetel binnen een lidstaat of een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 2009/73/EG, op voorwaarde dat de activiteit van die vestiging of maatschappelijke zetel een effectief en bestendig verband heeft met de economie van het betrokken land (ISIC 4020, CPC 7131). In BG: niet geconsolideerd voor het vervoer via pijpleidingen en de opslag van aardolie en aardgas, met inbegrip van doorvoer (ISIC 4020, CPC 7131, deel van CPC 742). In CY: niet geconsolideerd voor de productie van gas, de distributie van gasvormige brandstoffen via leidingen voor eigen rekening, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, diensten in verband met de distributie van aardgas, met uitzondering van advies- en consultancydiensten, de detailhandel in gas (behalve flessengas) voor zover de investeerder onder zeggenschap staat van een natuurlijke of rechtspersoon uit een land van buiten de EU dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer in de EU van aardolie of aardgas (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131 en 887).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In CZ: niet geconsolideerd voor de productie, transmissie, distributie, opslag van en handel in gas (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887). In DK: de eigenaar of gebruiker die voornemens is om een pijpleiding voor het vervoer van ruwe of geraffineerde aardolie en van aardolieproducten en aardgas aan te leggen, moet vóór de aanvang van de werkzaamheden over een vergunning van de lokale autoriteit beschikken. Het aantal dergelijke vergunningen kan beperkt zijn (CPC 7131). In FI: niet geconsolideerd voor de zeggenschap over of eigendom van een terminal voor vloeibaar aardgas (lng) door buitenlandse particulieren of ondernemingen om redenen van energiezekerheid (met inbegrip van die delen van de lng-terminal die dienen voor de opslag en hervergassing van lng) (ISIC 4020, CPC 742). In FI: niet geconsolideerd voor transmissie- en distributienetwerken en -systemen voor gas. Kwantitatieve beperkingen in de vorm van monopolies of exclusieve rechten voor de invoer van aardgas (ISIC 4020, CPC 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten). In FR: enkel bedrijven waarvan 100 % van het kapitaal in handen is van de Franse staat, een andere overheidsinstantie of ENGIE mogen om redenen van nationale energiezekerheid eigenaar zijn van gastransmissie- of distributiesystemen en die exploiteren (ISIC 4020, CPC 887). In HU: voor het verlenen van diensten inzake vervoer via pijpleidingen is vestiging vereist. Diensten kunnen worden verleend via een door de staat of de lokale overheid toegekende concessieovereenkomst. De verlening van deze dienst is geregeld bij de Wet inzake concessies (CPC 7131). In NL: de eigendom van het netwerk van gasleidingen behoort uitsluitend toe aan de Nederlandse overheid (transmissiesystemen) en andere overheidsinstanties (distributienetten) (ISIC 4020, CPC 7131). In PL: voor de volgende activiteiten is een vergunning uit hoofde van de Energiewet vereist: i) productie van brandstoffen of energie, met uitzondering van: de productie van vaste of gasvormige brandstoffen;

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	ii) opslag van gasvormige brandstoffen in opslaginstallaties, het vloeibaar maken van aardgas en de hervergassing van vloeibaar aardgas in lng-installaties alsmede de opslag van vloeibare brandstoffen, met uitzondering van de lokale opslag van vloeibaar gas in installaties met een capaciteit van minder dan 1 MJ/s en de opslag van vloeibare brandstoffen in de detailhandel; iii) transmissie of distributie van brandstoffen, met uitzondering van de distributie van gasvormige brandstoffen via netwerken met een capaciteit van minder dan 1 MJ/s; iv) handel in brandstoffen, met uitzondering van de handel in vaste brandstoffen; handel in gasvormige brandstoffen indien de jaarlijkse omzet niet meer dan de tegenwaarde van 100 000 EUR bedraagt; handel in vloeibaar gas indien de jaarlijkse omzet niet meer dan 10 000 EUR bedraagt, en de handel in gasvormige brandstoffen op beurzen door makelaarskantoren die hun activiteiten uitvoeren op basis van de Wet van 26 oktober 2000 betreffende grondstoffenbeurzen. De omzetlimieten zijn niet van toepassing op de groothandel in gasvormige brandstoffen of vloeibaar gas of op de detailhandel in flessengas. De bevoegde autoriteit kan alleen een vergunning verlenen aan aanvragers die hun hoofdvestiging of verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat van de EU of de EER of de Zwitserse Bondsstaat hebben geregistreerd (ISIC 4020, CPC 63297, 74220, CPC 887). In PT: concessies voor de transmissie, distributie en ondergrondse opslag van aardgas en voor de terminals voor de aanlanding, opslag en hervergassing van lng worden na openbare aanbestedingen gegund via concessieovereenkomsten. Die concessies worden uitsluitend toegekend aan vennootschappen waarvan het hoofdkantoor en het daadwerkelijke management zich in PT bevinden (ISIC 4020, CPC 7131, 7422, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	In SK: een vergunning is vereist voor de productie van gas, de distributie van gasvormige brandstoffen en het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd, waarbij de aanvraag alleen kan worden geweigerd als de markt verzadigd is. Een vergunning voor al deze activiteiten kan alleen worden verleend aan een natuurlijke persoon met vaste verblijfplaats in een lidstaat van de EU of de EER of aan een rechtspersoon die in de EU of de EER gevestigd is (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131, 742 en 887).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In CY: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake de opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen (CPC 7131, 742). In LT: vestiging is vereist voor de transmissie en distributie van brandstoffen. Vergunningen kunnen alleen worden verleend aan rechtspersonen van LT of filialen van buitenlandse rechtspersonen of andere in LT gevestigde organisaties (dochterondernemingen) (ISIC 4020, CPC 7131). Dit voorbehoud is niet van toepassing op advies met betrekking tot de transmissie en distributie van brandstoffen voor een vast bedrag of op contractbasis. In PT: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten in verband met de productie van gas, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, de opslag van brandstoffen, de detailhandel in gas (behalve flessengas) en diensten in verband met de distributie van aardgas.
d) Kernenergie (ISIC 12, 2330, deel van 4010, CPC 887)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In AT, BE en DE: niet geconsolideerd voor de productie, de verwerking of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie. FI: niet geconsolideerd voor de verwerking, distributie of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
	Met betrekking tot investeringen: In BG: niet geconsolideerd voor de verwerking van splijt- en fusiestoffen of materialen waaruit die worden verkregen, alsmede de handel daarin, het onderhoud en herstel van apparatuur en systemen voor kernenergieproductiefaciliteiten, het vervoer van de genoemde materialen en van het afval dat ontstaat bij hun verwerking, het gebruik van ioniserende straling, en alle andere diensten met betrekking tot het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (waaronder ingenieurs- en adviesdiensten, diensten met betrekking tot software enz.). In FR: deze activiteiten moeten in overeenstemming zijn met de verplichtingen van de overeenkomst tussen Euratom en Mexico. In HU en SE: niet geconsolideerd voor de verwerking van kernbrandstof en de productie van elektriciteit met kernenergie (ISIC 2330, deel van 4010).
e) Stoom en warm water (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In BG: niet geconsolideerd voor de productie en distributie van warmte (ISIC 4030, CPC 887). De bevoegde autoriteit kan alleen een vergunning verlenen aan aanvragers die hun hoofdvestiging of verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat van de EU of de EER of de Zwitserse Bondsstaat hebben geregistreerd (ISIC 4030, CPC 887). In SK: een vergunning is vereist voor de productie en distributie van stoom en warm water, de groothandel en de detailhandel in stoom en warm water, en diensten in verband met de distributie van energie. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd, waarbij de aanvraag alleen kan worden geweigerd als de markt verzadigd is (ISIC 4030, CPC 887).
	Met betrekking tot investeringen: In FI: er zijn kwantitatieve beperkingen in de vorm van monopolies of exclusieve rechten voor de productie en distributie van stoom en warm water (ISIC 40, CPC 7131).
	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In FI: niet geconsolideerd voor transmissie- en distributienetten en -systemen voor stoom en warm water (ISIC 4030, CPC 7131 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
III-EU-19 — Overige diensten, niet elders ingedeeld	
a) Diensten op het gebied van begrafenissen, crematie en lijkbezorging (CPC 9703)	Met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten: In DE, FI, PT, SE en SI: niet geconsolideerd voor diensten op het gebied van begrafenissen, crematie en lijkbezorging.
b) Overige zakelijke dienstverlening (deel van CPC 612, deel van CPC 621, deel van CPC 625, deel van 85990)	Met betrekking tot de grensoverschrijdende handel in diensten: In CZ: niet geconsolideerd voor veilingdiensten (deel van CPC 612, deel van CPC 621, deel van CPC 625, deel van 85990).
	In LT: niet geconsolideerd voor datatransmissie via beveiligde overheidsnetwerken voor datatransmissie, toekenning van internetadressen eindigend op “gov.lt”, certificering van elektronische kassa's.
	In FI: niet geconsolideerd voor de grensoverschrijdende verlening van diensten voor elektronische identificatie.

VERBINTENISSEN INZAKE MARKTTOEGANG

LIJST VAN MEXICO

Voorbehouden op centraal niveau

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
1. ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
1.A. Vrije beroepen ⁷	
a) Rechtskundige diensten (CPC 861)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
b) Accountants, auditors en boekhouders (CPC 862)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
d) Advies en technische studies voor architectuur (CPC 8671)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

⁷ Om in Mexico een vrij beroep uit te oefenen, is een diploma vereist dat door het *Secretaría de Educación Pública* (ministerie van openbaar onderwijs) is erkend of bevestigd, en is tevens een beroepsvergunning vereist. Ingenieurs, architecten en artsen moeten aan specifieke vereisten voldoen.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
e) Consultancy en technische diensten voor het ingenieurswezen (CPC 8672)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
f) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8673)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
g) Diensten in verband met stedenbouw en landschapsarchitectuur (CPC 8674)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
h) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
i) Artsen en tandartsen (CPC 9312)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
k) Andere — Religieuze diensten (CPC 95910)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
1.B. Diensten in verband met computers en aanverwante diensten	
a) Advies met betrekking tot de installatie van computerapparatuur (CPC 841)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
b) Diensten in verband met de installatie van software (CPC 842)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
c) Gegevensverwerking (CPC 843)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
d) Databanken (CPC 844)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
e) Andere (CPC 845 en 849)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
1.C. Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (CPC 85) (met uitzondering van centra voor onderzoek en technologische ontwikkeling)	
— Onderzoek en experimentele ontwikkeling op het gebied van ingenieurswetenschappen en technologie (CPC 85103)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen (CPC 852)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
1.D. Onroerendgoeddiensten	
a) Onroerendgoeddiensten met betrekking tot eigen of geleased onroerend goed (CPC 821) (met uitzondering van onroerendgoeddiensten met betrekking tot eigen onroerend goed)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
b) Exploitatie van en handel in onroerend goed voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
1.E. Leasing of verhuur zonder bedieningspersoneel	
a) Leasing of verhuur van vaartuigen zonder bedieningspersoneel (CPC 83103)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
b) Leasing of verhuur van luchtvaartuigen zonder bedieningspersoneel (CPC 83104)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
c) Leasing of verhuur van andere vervoermiddelen zonder bedieningspersoneel (beperkt tot personenwagens zonder chauffeur) (CPC 83101)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Leasing of verhuur van zeevervoermiddelen zonder bedieningspersoneel	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
d) Leasing of verhuur van overige machines, apparatuur en werktuigen zonder bedieningspersoneel:	
— Verhuur van machines, apparatuur en werktuigen voor de landbouw en visserij (CPC 83106)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verhuur van elektronische apparatuur voor gegevensverwerking (CPC 83108)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verhuur van kantoorapparatuur en -meubilair (CPC 83108)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verhuur van overige, hierboven niet vermelde machines, apparatuur en meubilair (CPC 83109)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden).
— Verhuur van machines, apparatuur en werktuigen voor de industrie (CPC 83109)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
e) Andere	
— Leasing of verhuur van andere consumentenartikelen (CPC 83209)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verhuur van tv's, geluidsapparatuur, videocassetterecorders en muziekinstrumenten (CPC 83201)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verhuur van professionele fotoapparatuur en projectoren (CPC 83209)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
1.F. Overige zakelijke dienstverlening	
a) Reclame (CPC 871) (met uitzondering van omroepdiensten en beperkte radio- en televisiediensten)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
b) Marktonderzoeksdiensten (CPC 8640)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 8650)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
d) Administratieve formaliteiten en incassodiensten (CPC 8660)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
f) Diensten in verband met landbouw, jacht en bosbouw	
— Diensten in verband met de landbouw (CPC 8811) (beperkt tot professionele diensten in verband met de landbouw)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve waar aangegeven in 1.A 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
- — Diensten in verband met de veehouderij (CPC 8812) (beperkt tot professionele diensten in verband met de veehouderij)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve waar aangegeven in 1.A 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Diensten in verband met bosbouw en houtwinning (CPC 8814)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve waar aangegeven in 1.A 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
g) Diensten in verband met visserij (CPC 882)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
k) Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening (CPC 8720)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
l) Beschermings- en bewakingsdiensten (CPC 8730)	1) Niet geconsolideerd 2) Geen 3) Geen, met uitzondering van de vereisten voor elke specifiek vervoermiddel 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
n) Onderhoud en reparatie van apparatuur met uitzondering van zeeschepen, luchtvaartuigen en andere vervoermiddelen	
— Reparatie en onderhoud van industriële machines, apparatuur en werktuigen (CPC 8862)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Reparatie en onderhoud van technische apparatuur en instrumenten voor professioneel gebruik (CPC 8866)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Reparatie in verband met werken van metaal, machines, apparaten en werktuigen (CPC 886)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Reparatie en onderhoud van machines, apparatuur en werktuigen voor algemeen gebruik, niet toewijsbaar aan een specifieke activiteit (CPC 886)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
o) Reiniging van gebouwen (CPC 8740)	1) en 3) Geen 2) Niet geconsolideerd* 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
p) Fotografie	
— Ontwikkeling van foto's en van cinematografische film (CPC 87505 en 87506)	1) en 3) Geen 2) Niet geconsolideerd* 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
r) Diensten in verband met drukkerijen en uitgeverijen, voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 88442) (beperkt tot het uitgeven van boeken en dergelijke; drukken en binden, met uitzondering van krantenpapier voor verspreiding uitsluitend op het grondgebied van Mexico; en ondersteunende en aanverwante activiteiten bij het uitgeven en drukken, met uitzondering van de vervaardiging van drukwerken die onder bedrijfstak 3811, “gieten en vormen van ferro- en non-ferrometalen”, vallen)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
s) Organisatie van congressen (CPC 87909 ^{***})	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
t) Andere	
— Kredietrapportage (CPC 87901)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Gespecialiseerde ontwerpen (CPC 87907)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Industriële ontwerpen (CPC 86725)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Fotokopieerdiensten en vergelijkbare diensten (CPC 87904)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Vertaal- en tolkdiensten (CPC 87905)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Ophalen van wasgoed (CPC 97011)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
2. COMMUNICATIEDIENSTEN	
2.B. Koeriersdiensten — Koeriersdiensten (CPC 7512)	1) Niet geconsolideerd 2) Geen 3) Geen, met uitzondering van de vereisten voor elke specifiek vervoermiddel 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
2.C. Telecommunicatiediensten (Telecommunicatiediensten die worden verleend door een publiek telecommunicatienetwerk met eigen faciliteiten (via kabel en radio-elektrisch) met behulp van elk technologisch medium, opgenomen in de punten a), b), c), f), g) en o))	1) Het internationale verkeer mag alleen worden geleid via internationale poorten van een natuurlijke of rechtspersoon met een door de regelgevende instantie verleende concessie voor de installatie, de exploitatie of het gebruik van een publiek telecommunicatienetwerk op het grondgebied van Mexico dat gemachtigd is internationale langeafstandsdiensten aan te bieden. 2) Geen 3) De Reguleringscommissie voor telecommunicatie (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones, hierna de "CRT" genoemd) behoudt 10 % van de FM-omroepband tussen 88 en 108 MHz voor aan lokale inheemse FM-radiozenders. Dit percentage wordt toegekend in de vorm van een concessie voor het bovenste deel van de bedoelde band. De CRT wijst rechtstreeks 90 MHz van de 700 MHz-band toe voor het gebruik en de exploitatie van een gedeeld wholesalenetwerk via een concessie voor commercieel gebruik. De wederverkopers van internationale langeafstandstelecommunicatie mogen telecommunicatiediensten uitsluitend via erkende concessiehouders aanbieden. Het economisch subject dat dominerend in de telecommunicatiesector is verklaard of de concessiehouders die deel uitmaken van de economische groep waartoe het dominerende subject behoort, mogen geen direct of indirecte participaties in een wederverkoper hebben. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
a) Telefoondiensten (CPC 75211, 75212)	1) Zoals aangegeven in 2.C.1) 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
b) Pakketgeschakelde datatransmissie (CPC 7523 ^{**})	1) Zoals aangegeven in 2.C.1) 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
c) Circuitgeschakelde datatransmissie (CPC 7523 ^{**})	1) Zoals aangegeven in 2.C.1) 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
f) Fax (CPC 7521 ^{**} en 529 ^{**})	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
g) Particuliere huurlijnen (CPC 7522 ^{**} en 7523 ^{**})	1) Zoals aangegeven in 2.C.1). In Mexico is de wederverkoop van particuliere huurlijnen aan particuliere netwerken verboden. 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
o) Andere	
— Semafoondiensten (CPC 75291)	1) Zoals aangegeven in 2.C.1) 2) Geen 3) Zoals aangegeven in 2.C.3) 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Mobielelefoondiensten (75213 ^{**})	1) Zoals aangegeven in 2.C.1) 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Wederverkopers ⁸	1) Zoals aangegeven in 2.C.1) 2) Geen 3) Geen, met uitzondering van de voorschriften die van toepassing zijn op de vestiging en de exploitatie van wederverkopers. De CRT geeft geen vergunningen af voor de vestiging van een wederverkoper zolang de overeenkomstige voorschriften niet zijn vastgesteld 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

⁸ Ondernemingen die geen eigenaar zijn van transmissiemiddelen en die derden telecommunicatiediensten verlenen door gebruik te maken van capaciteit die zij huren van een concessiehouder voor een publiek netwerk.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Diensten met een toegevoegde waarde (diensten die gebruik maken van het publieke telecommunicatienetwerk en gevolgen hebben voor het formaat, de inhoud, de code, het protocol, de opslag of soortgelijke aspecten van de door een gebruiker verzonden informatie en die gebruikers aanvullende, andere en geherstructureerde informatie aanbieden, of via de opgeslagen informatie interactie met de gebruiker tot stand brengen)⁹	1) Voor het verlenen van diensten met een toegevoegde waarde is registratie bij de CRT vereist. Diensten met een toegevoegde waarde afkomstig uit het buitenland en bestemd voor het grondgebied van Mexico mogen alleen worden afgenomen en verleend in Mexico via infrastructuur of faciliteiten van een concessiehouder van een openbaar telecommunicatienetwerk 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Diensten in verband met radio- en televisie-uitzendingen (CPC 7524)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve waar aangegeven in 2.C.3) 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

⁹ Diensten met een toegevoegde waarde omvatten geen diensten waarvoor bij de totstandbrenging, het gebruik of de exploitatie ervan gebruik wordt gemaakt van transmissie-infrastructuur die eigendom is van de dienstverlener, tenzij de dienstverlener over de passende vergunning of licentie beschikt om een publiek telecommunicatienetwerk tot stand te brengen, te gebruiken of te exploiteren. Hiertoe behoren niet die diensten met een toegevoegde waarde waarvoor voor de verlening ervan vergunningen en licenties vereist zijn, waaronder, zonder beperking, de volgende diensten: spraaktelefonie, ongeacht de gebruikte technologie (VoIP), aangeboden als lokale dienst; langeafstandstelefonie; eenvoudige wederverkoop van particuliere huurlijnen, mobiele telefonie, mobiele of vaste radiotelefonie, kabeltelevisie, betaaltelevisie via microgolven en satelliet; semafoondiensten; trunkingdiensten; particuliere of maritieme radiocommunicatie zoals beveiligd radioverkeer; datatransmissie; videoconferentie en radiolocatie van voertuigen.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
3. BOUWNIJVERHEID EN AANVERWANTE CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN	
3.A. Algemene bouwkundige werken: gebouwen	
— Woningen (CPC 5121 en 5122)	1) en 4) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen
— Niet voor bewoning bestemde gebouwen (CPC 5124, 5127 en 5128)	1) en 4) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen
3.B. Algemene bouwkundige werken: civieltechnische werken	
— Stadsontwikkelingswerken (CPC 5131 en 5135)	1) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Bouw van industriële gebouwen (CPC 52121) (met uitzondering van elektriciteitscentrales en centrales voor de distributie van aardolie en aardolieproducten)	1) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Andere bouwkundige werken (met uitzondering van de bouw van zee- en rivierwerken, snelwegen- en vervoerswerken en de aanleg van spoorwegen) (CPC 52269)	1) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
3.C. Afwerking van gebouwen	
— Elektrische, sanitaire en afvoerinstallaties in gebouwen (met uitzondering van telecommunicatie-installaties en andere speciale installaties) (CPC 5161-5164)	1) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
3.D. Andere	
— Speciale werkzaamheden, waaronder grondverzet, funderingen, ondergrondse graafwerkzaamheden, werkzaamheden onder water, signalerings- en beveiligingsinstallaties, sloopwerkzaamheden, de bouw van drinkwater- of waterzuiveringsinstallaties (met uitzondering van de aanleg van olie-, gas- en waterputten) (CPC 511 en 515)	1) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen, behalve dat voor diensten in verband met visuele en elektronische hulpmiddelen voor start- en landingsbanen toestemming nodig is van het ministerie van Communicatie en Vervoer (<i>Secretaría de Comunicaciones y Transportes</i>) 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
4. DISTRIBUTIEDIENSTEN	
4.A. Handelsbemiddeling (CPC 621) (omvat verkoopagenten die niet tot het betaalde personeel van een vestiging in het bijzonder worden gerekend)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
4.B. Groothandel	
— Groothandel in non-foodproducten, met inbegrip van diervoeder (CPC 622) (met uitzondering van brandstoffen op basis van aardolie, steenkool, vuurwapens, patronen en munitie)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Commissionaire diensten (CPC 62113-62118)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Groothandel in voedingsmiddelen, dranken en tabak (CPC 6222)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Groothandel (CPC 622)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
4.C. Detailhandel	
— Detailhandel in voedingsmiddelen, dranken en tabak in gespecialiseerde gelegenheden (CPC 6310)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Detailhandel in voedingsmiddelen in supermarkten, zelfbedieningszaken en winkels (CPC 6310)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Detailhandel in non-foodproducten in warenhuizen en winkels (CPC 632)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Detailhandel in motorvoertuigen, met inbegrip van banden en reserveonderdelen (CPC 61112)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Detailhandel in non-foodproducten in gespecialiseerde instellingen (CPC 6329) (met uitzondering van de detailhandel in vloeibaar stookgas, houtskool, steenkool en andere brandstoffen anders dan op basis van aardolie, paraffine, stookolie en verdampingsolie voor trekkers (TVO), benzine en diesel, vuurwapens, patronen en munitie)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Detailhandel in non-foodproducten in gespecialiseerde instellingen (beperkt tot benzine en diesel) (CPC 6329)	1), 2) en 3) Geen, behalve waar aangegeven in de bijlagen I en II 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
4.D. Franchising	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
5. PARTICULIER ONDERWIJS	
5.A. Basisonderwijs (CPC 921)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve dat voorafgaande toestemming is vereist van het ministerie van Onderwijs (<i>Secretaría de Educación Pública</i> , hierna het “SEP” genoemd) of de regionale bevoegde autoriteit 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
5.B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve dat voorafgaande toestemming is vereist van het SEP of de regionale bevoegde autoriteit 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
5.C. Hoger onderwijs (CPC 923)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve dat voorafgaande toestemming is vereist van het SEP of de regionale bevoegde autoriteit 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
5.D. Andere vormen van onderwijs:	
— Taalonderwijs, speciaal onderwijs en commerciële opleidingen (CPC 9290)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve dat voorafgaande toestemming is vereist van het SEP of de regionale bevoegde autoriteit 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
6. MILIEUDIENSTEN ¹⁰	
6.A. Afvalwaterinzameling en -behandeling (CPC 9401)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
6.B. Bijkomende milieudiensten	
— Afvalverzameling en -verwerking (CPC 9402)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Bescherming van luchtkwaliteit en klimaat (CPC 9404)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

¹⁰ Het splitsingsniveau van elk van de subsectoren van deze sector is uitgelegd overeenkomstig het wetgevingskader van Mexico en komt mogelijk niet exact overeen met de vermelde CPC-classificatie.

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Lawaaibestrijding (CPC 9405)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Bescherming van natuur en landschap (CPC 9406)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Andere milieubeschermingsdiensten (CPC 9409) (beperkt tot milieueffectbeoordelingen en adviesdiensten voor milieubescherming)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
6.C. Sanitaire voorzieningen (CPC 94030)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
8. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	
8.A. Particuliere ziekenhuizen (CPC 9311)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
8.B. Andere gezondheidszorgdiensten voor mensen	
— Particuliere diensten van klinische laboratoria ter ondersteuning van medische diagnose (CPC 93199)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Andere particuliere diensten ter ondersteuning van medische behandeling (CPC 93191)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Laboratoria voor tandheelkundige protheses (CPC 93123)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
9. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
9.A. Hotel- en restaurantdiensten	
— Hoteldiensten (CPC 6411)	1), 2) en 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Moteldiensten (CPC 6412)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verblijf en maaltijden in pensions en gemeubileerde accommodatie (CPC 64192 en 64193)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Jeugdherbergen en voorzieningen voor tijdelijk kamperen (CPC 64194)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Voorzieningen voor kampeervoertuigen (stacaravanparken) (CPC 64195)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Restaurantdiensten (CPC 642)	1), 2) en 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Cabarets en nachtclubs (CPC 6432)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Kantines, bars en tavernes (CPC 6431)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
9.B. Reisbureaus en reisorganisatoren (CPC 7471)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
9.C. Toeristengidsen (CPC 7472)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
9.D. Andere	
— Schoonheidsverzorgingsdiensten (CPC 97029) (beperkt tot particuliere diensten in sociale, recreatie- en sportcentra, sportclubs, sportscholen, kuuroorden, zwembaden, sportvelden, biljart-, bowling-, paarden- en fietsclubs) (met uitzondering van bootverhuur)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Cateringdiensten, verstrekken van maaltijden aan derden (CPC 6423) (met uitzondering van diensten in vliegtuigen en op luchthavens)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Bardiensten met amusement (beperkt tot hotels en andere logiesverstrekkende bedrijven)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verstrekken van dranken zonder amusement (CPC 6431) (behalve in hotels, andere logiesverstrekkende bedrijven en andere vervoermiddelen)	1) Niet geconsolideerd* 2) Geen 3) Geen, behalve dat een vergunning van de centrale, regionale of lokale bevoegde autoriteit is vereist om de activiteit uit te oefenen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
10. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (met uitzondering van audiovisuele diensten)	
10.A. Amusement (CPC 9619) (inclusief theater, concerten en circussen)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
10.B. Nieuwsagentschappen (CPC 962)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
10.C. Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
10.D. Sport en overige recreatie (CPC 964)	
— Organisatie van sportevenementen (CPC 96412)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Exploitatie van sportaccommodaties (CPC 96413)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Andere diensten in verband met sport (CPC 96419) (beperkt tot diensten verleend door scholen voor sport en spel)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Promotie van sportevenementen (CPC 96411)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
11. VERVOERSDIENSTEN	
11.A. Zeevervoer	
— Internationaal vervoer (vracht en passagiers) (CPC 7211 en 7212), (met uitzondering van cabotagevervoer)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Ondersteunende diensten voor vervoer over water (CPC 745) (omvat exploitatie en onderhoud van dokken; laden en lossen van schepen aan de wal; behandeling van zeevracht; exploitatie en onderhoud van pieren; schoonmaken van schepen en boten; diensten van stuwadoors; overslag van vracht tussen schepen en vrachtwagens, treinen, pijpleidingen en kades; en activiteiten van terminals aan het water)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Ondersteunende diensten voor vervoer over water (CPC 745) (beperkt tot zeehavenbeheer, meren en rivieren)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Behandeling van zeevracht	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Opslag (CPC 742) (met uitzondering van algemene douane-entrepots)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Diensten in verband met de opslag van containers	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Diensten van scheepsagenten	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Maritieme expediteursdiensten	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Onderhoud en reparatie van vaartuigen	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
11.C. Luchtvervoer	
e) Ondersteunende diensten voor luchtvervoer	
— Beheer van luchthavens en helihavens	1) Niet geconsolideerd 2) Geen 3) Geen, behalve dat voor de exploitatie van een luchthaven een concessie van het ministerie van Communicatie en Vervoer (<i>Secretaría de Comunicaciones y Transportes</i>) vereist is 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
11.E. Vervoer per spoor	
c) Duwen of slepen (CPC 7113)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
e) Ondersteunende diensten voor vervoer per spoor (CPC 743)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
11.F. Vervoer over de weg	
d) Onderhoud en reparatie van materieel voor vervoer over de weg	
— Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen (CPC 6112 en 8867)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Andere ondersteunende diensten in verband met het vervoer over de weg (CPC 74490) (beperkt tot de belangrijkste bus- en vrachtwagenterminals en bus- en vrachtwagenstations)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
e) Ondersteunende diensten in verband met het vervoer over de weg (CPC 744) (beperkt tot diensten voor het beheer van wegen, bruggen en ondersteunende diensten)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
11.G. Vervoer via pijpleidingen	
b) Vervoer van andere goederen (CPC 7139) (beperkt tot pijpleidingen die niet zijn bedoeld voor het vervoer van energie)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
11.H. Aanvullende diensten voor alle vervoerswijzen	
— Weegbrugdiensten voor het vervoer (CPC 7490)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Ondersteunende diensten voor luchtvervoer	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
11.I. Overige vervoersdiensten	

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Vervoer per tram (CPC 71211)	1) Niet geconsolideerd 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Vervoer per metro (CPC 71211)	1) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Verhuur van vrachtwagens met chauffeur (CPC 7124)	1) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
12. ANDERE DIENSTEN	
— Reparatie van schoenen en andere lederwaren (CPC 63301)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Reparatie van elektrische huishoudelijke apparaten (CPC 63302)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Reparatie van horloges, klokken en juwelen (CPC 63303)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Reparatie en reiniging van hoofddeksels (CPC 63304)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Reparatie van fietsen (CPC 63309)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Slotenmakersdiensten (CPC 63309)	1) en 2) Geen 3) Geen, behalve dat de regionale en lokale bevoegde autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het verlenen van vergunningen voor deze diensten 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
13. LANDBOUW, UITGEVERIJEN, PRODUCTIE	
— Landbouw, jacht, bosbouw en diensten in verband met landbouw, jacht en bosbouw (ISIC rev. 3.1 — 01, 02; CPC 881)	1) Niet geconsolideerd* 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Productie (ISIC rev. 3.1. — 15 tot en met 21)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media (beperkt tot ISIC rev. 3.1. — 2212; CMAP 342001)	1) Niet geconsolideerd 2) Niet geconsolideerd* 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Productie (ISIC rev. 3.1. — 24 tot en met 28).	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Productie (ISIC rev. 3.1. — 24 tot en met 28, 30 tot en met 37)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Winning van steenkool en bruinkool; winning van turf (ISIC rev. 3.1. — 10)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Winning van metaalertsen (ISIC rev. 3.1. — 13)	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang
— Overige winning van delfstoffen (ISIC rev. 3.1. — 14	1), 2) en 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
14. ENERGIE	
— Exploratie en productie van aardolie en andere koolwaterstoffen — Vervoer, behandeling, raffinage, verwerking, opslag, distributie, compressie, vloeibaar maken, decompressie, hervergassing, verkoop aan het publiek en commercialisering van koolwaterstoffen, aardolieproducten en petrochemische producten, en aan de gebruikers van deze producten en diensten	1), 2) en 3) Geen, behalve waar aangegeven in de bijlagen I en II 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)
— Elektriciteit	1), 2) en 3) Geen, behalve waar aangegeven in de bijlagen I en II 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden)

* Niet geconsolideerd, want technisch niet haalbaar.

** De aangegeven dienst is slechts een deel van het totale aantal activiteiten dat onder de overeenkomstige CPC-code valt.

*** De aangegeven dienst is een element van een grotere CPC-code die op een andere plaats in de lijst staat.

VERBINTENISSEN INZAKE MARKTTOEGANG

LIJST VAN MEXICO

Beperkingen van toepassing op subcentraal niveau

Opzettelijk blanco gelaten

**ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR INVESTERINGSDOELEINDEN, BINNEN EEN
ONDERNEMING OVERGEPLAATSTE PERSONEN, INVESTEERDERS EN ZAKELIJKE
BEZOEKERS VOOR EEN KORT VERBLIJF**

TOELICHTING

1. De lijst van een Partij bij deze bijlage bevat de verbintenissen die deze Partij is aangegaan uit hoofde van de artikelen 12.4 (Zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden, binnen een onderneming overgeplaatste personen en investeerders) en 12.5 (Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf).
2. De verplichtingen in de leden 3 en 4 van artikel 12.4 (Zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden, binnen een onderneming overgeplaatste personen en investeerders) en artikel 12.5 (Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf) zijn niet van toepassing op de bestaande niet-conforme maatregelen in de lijst van een Partij bij deze bijlage, voor zover deze niet conform zijn.
3. De in de lijst van een Partij bij deze bijlage opgenomen maatregelen kunnen worden gehandhaafd, onmiddellijk worden verlengd of gewijzigd, op voorwaarde dat de wijziging geen afbreuk doet aan de mate van overeenstemming van de maatregelen met de verplichtingen van de leden 3 en 4 van artikel 12.4 (Zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden, binnen een onderneming overgeplaatste personen en investeerders) en artikel 12.5 (Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf), zoals deze onmiddellijk vóór de wijziging bestonden¹.

¹ Dit lid is niet van toepassing op de niet-conforme maatregelen van het Verenigd Koninkrijk.

4. Verbintenissen inzake zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden, binnen een onderneming overgeplaatste personen, investeerders en zakelijke bezoekers voor een kort verblijf zijn niet van toepassing in gevallen waarin het de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is in te grijpen in arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen, dan wel het resultaat van dergelijke geschillen of onderhandelingen op andere wijze te beïnvloeden.
5. Voor zover er geen verbintenissen worden aangegaan uit hoofde van hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden), blijven de wet- en regelgeving van de Partijen aangaande toegang en tijdelijk verblijf van toepassing, met inbegrip van de voorschriften inzake verblijfsduur.
6. Onverminderd hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden) blijven de wet- en regelgeving van de Partijen aangaande arbeid en sociale zekerheid van toepassing, met inbegrip van de voorschriften inzake minimumlonen en collectieve arbeidsovereenkomsten.
7. De lijst van een Partij omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking vormen inzake nationale behandeling in de zin van de artikelen 10.7 (Nationale behandeling) of 11.6 (Nationale behandeling), of een beperking van de markttoegang in de zin van de artikelen 10.6 (Markttoegang) of 11.4 (Markttoegang). Die maatregelen, zoals een vergunningsvereiste, een universeledienstverplichting, een verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, een verplichting tot het afleggen van specifieke examens (met inbegrip van taalexamens) en eventuele niet-discriminerende voorwaarden op grond waarvan bepaalde activiteiten niet in beschermde zones of gebieden mogen worden uitgeoefend, zijn in elk geval van toepassing, ook als zij niet in de lijst zijn opgenomen.

8. In de lijst van de Europese Unie worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België²

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK Denemarken

EE Estland

EL Griekenland

ES Spanje

² Voor de toepassing van de voorbeelden van België omvat het centrale bestuursniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, omdat elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit.

EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
FI	Finland ³
FR	Frankrijk
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IE	Ierland
IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland

³ Voor de toepassing van de voorbeelden in Finland worden de Ålandeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau.

PL	Polen
PT	Portugal
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije

9. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Europese Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke personen of ondernemingen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd), of op grond van ingevolge het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Op grond van het VWEU wordt die behandeling slechts toegekend aan ondernemingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn opgericht of georganiseerd en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Unie hebben, met inbegrip van binnen de Europese Unie gevestigde ondernemingen die eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico.

ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR INVESTERINGSDOELEINDEN, BINNEN EEN
ONDERNEMING OVERGEPLAATSTE PERSONEN EN ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR
EEN KORT VERBLIJF

LIJST VAN DE EU

1. Zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden

IV-EU-1 Alle sectoren	In AT en CZ: zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden moeten in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is. In SK: zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden moeten in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is. Werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte. In CY: toegestane duur van het verblijf: maximaal negentig dagen per twaalf maanden. Zakelijke bezoekers moeten in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is.
--------------------------	---

2. Binnen een onderneming overgeplaatste personen

IV-EU-2 Alle sectoren	In de EU: binnen een onderneming overgeplaatste personen moeten ten minste één jaar werknemer dan wel vennoot van een onderneming van een Partij zijn. Zij moeten buiten het grondgebied van de EU verblijven op het ogenblik dat zij een vergunning voor een binnen een onderneming overgeplaatste persoon aanvragen. In de EU: bij de beoordeling van de gespecialiseerde kennis van de specialist wordt rekening gehouden met voor de onderneming specifieke kennis, met de vraag of de betrokkene hooggekwalificeerd is, met inbegrip van toereikende beroepservaring voor bepaalde werkzaamheden of activiteiten waarvoor specifieke technische kennis vereist is, en of de betrokkene lid is van een erkende beroepsgroep. In de EU: stagiair-werknemers moeten tijdens de overplaatsing worden betaald. In AT, CZ en SK: binnen een onderneming overgeplaatste personen moeten in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is. In CY: het aantal buitenlandse natuurlijke personen dat in dienst is bij een onderneming van CY mag niet meer dan 10 % bedragen van het gemiddelde jaarlijkse aantal burgers van de EU dat bij de desbetreffende onderneming van CY in dienst is. Voor kleine en middelgrote ondernemingen kan het aantal buitenlandse personeelsleden aan vergunning onderworpen zijn. In FI: leidinggevend personeel moet in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is. In HU: natuurlijke personen die vennoot van een onderneming zijn geweest, komen niet in aanmerking voor overplaatsing als binnen de onderneming overgeplaatste personen. In LT: maximale duur van het verblijf: drie jaar.
-------------------------------------	--

3. Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf

IV-EU-3 Alle onderstaande activiteiten	In de EU: toegestane duur van het verblijf: maximaal negentig dagen per zes maanden. In CY, DK en HR: een werkvergunning, inclusief een onderzoek naar de economische behoefte, is vereist wanneer zakelijke bezoekers voor een kort verblijf een dienst verlenen op het grondgebied van CY, DK of HR. In LV: werkvergunning vereist voor werkzaamheden of activiteiten die worden uitgevoerd op basis van een contract. In MT: werkvergunning vereist. Geen onderzoeken naar de economische behoefte. In SK: in het geval van dienstverlening op het grondgebied van SK is een werkvergunning, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een maand of dertig dagen in een kalenderjaar.
IV-EU-4 Handelsvertegenwoordigers	In AT en CY: een werkvergunning, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, is vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een kalendermaand of dertig dagen in een kalenderjaar. In FI: natuurlijke personen moeten diensten verlenen als werknemer van een op het grondgebied van de andere Partij gevestigde onderneming.

IV-EU-5 Installateurs en onderhoudspersoneel	In AT: werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte. Er wordt afgezien van een onderzoek naar de economische behoefte voor natuurlijke personen die arbeidskrachten opleiden om diensten te verlenen en die over gespecialiseerde kennis beschikken. In BE: na acht dagen is een werkvergunning vereist. Voor de bouwsector is altijd een werkvergunning vereist. In CZ: een werkvergunning is vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een maand of dertig dagen in een kalenderjaar. In DE: installateurs en onderhoudspersoneel moeten in dienst zijn van een rechtspersoon van de leverende partij. In DK: installateurs en onderhoudspersoneel moeten in dienst zijn van de onderneming die het ingevoerde product levert en door die onderneming worden betaald. Indien zij bij een andere onderneming in dienst zijn, moet de onderneming die het product levert met die onderneming een contract hebben gesloten over de installatie van het product. De categorie installateurs en onderhoudspersoneel omvat geen algemene bouw-, constructie- en aanverwante werkzaamheden. In EE: installateurs en onderhoudspersoneel moeten gedurende ten minste één jaar onmiddellijk voorafgaand aan de datum van indiening van een verzoek om toegang als zodanig in dienst zijn van de rechtspersoon die het goed of de dienst levert, en zij moeten beschikken over ten minste drie jaar relevante beroepservaring na de meerderjarigheid.
--	--

In ES: installateurs en onderhoudspersoneel moeten gedurende ten minste drie maanden onmiddellijk voorafgaand aan de datum van indiening van een verzoek om toegang als zodanig in dienst zijn van de rechtspersoon die het goed of de dienst levert, en zij moeten beschikken over ten minste drie jaar relevante beroepservaring, indien van toepassing, na de meerderjarigheid. De toelating waarvoor ingevolge de bepalingen van deze overeenkomst toestemming wordt verleend aan installateurs en onderhoudspersoneel, heeft enkel betrekking op de dienstenactiviteit waarop het contract betrekking heeft en verleent niet het recht tot het voeren van de beroepstitel. Het aantal personen waarop het dienstencontract betrekking heeft, mag niet groter zijn dan nodig is om het contract uit te voeren, zoals mogelijk vereist door nationale wetten, regelgeving of andere wettelijke voorschriften.

In FI: afhankelijk van de activiteit is mogelijk een verblijfsvergunning vereist.

In NL: werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte.

In SE: werkvergunning vereist, behalve voor i) personen die deelnemen aan opleidingen, tests, voorbereiding of voltooiing van leveringen, of soortgelijke activiteiten in het kader van een zakelijke transactie of ii) installateurs of technische instructeurs in verband met de urgente installatie of reparatie van machines voor maximaal twee maanden in het kader van een noodsituatie. Geen onderzoek naar de economische behoefte.

In SI: Een enkele verblijfs- en werkvergunning is vereist voor het verlenen van diensten die elke keer meer dan 14 dagen duren.

ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR INVESTERINGSDOELEINDEN, BINNEN EEN
ONDERNEMING OVERGEPLAATSTE PERSONEN, INVESTEERDERS EN ZAKELIJKE
BEZOEKERS VOOR EEN KORT VERBLIJF

LIJST VAN MEXICO

Zakelijke bezoekers voor investeringsdoeleinden en zakelijke bezoekers voor een kort verblijf

1. Voor de toepassing van deze categorie wordt verstaan onder:
 - a) “zakelijke activiteiten”: de rechtmatige activiteiten van commerciële aard die worden opgezet en uitgeoefend om winst te maken op de markt. Deze omvatten niet de mogelijkheid om werk, tijdelijk of permanent verblijf, salaris of enige beloning te verkrijgen uit een op het grondgebied van Mexico gevestigde bron van arbeid.
 - b) “ondernemer”: een onderdaan van de Europese Unie die het grondgebied van Mexico betreedt, zonder het doel een tijdelijk of permanent verblijf te vestigen, om:
 - i) commercieel goederen te verhandelen of diensten te verlenen;

- ii) investeringen van buitenlands kapitaal op te zetten, te ontwikkelen of te beheren;
- iii) zakelijke contacten te onderhouden en onderhandelingen te voeren over de verkoop van goederen en diensten, of soortgelijke activiteiten;
- iv) gespecialiseerde diensten te verlenen voor installatie, reparatie, onderhoud, toezicht op of opleiding van arbeidskrachten, zoals eerder overeengekomen of overwogen in een contract inzake technologieoverdracht, octrooien en handelsmerken, de verkoop van commerciële of industriële uitrusting of machines, of enig ander productieproces van een op het grondgebied van een Partij gevestigde onderneming, gedurende de looptijd van de garantieovereenkomst, de verkoop of de dienst;
- v) vergaderingen of bijeenkomsten van de raad van bestuur van een wettelijk in Mexico gevestigde onderneming bij te wonen; of
- vi) goederen of diensten te promoten, klanten te adviseren, orders te ontvangen, over contracten te onderhandelen en congressen, beurzen, conferenties of dergelijke bij te wonen of daaraan deel te nemen.

2. Het loutere feit dat Mexico uit hoofde van hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden) tijdelijke toegang verleent aan een ondernemer betekent niet dat die ondernemer niet hoeft te voldoen aan de toepasselijke vergunningsvereisten of andere vereisten, met inbegrip van verplichte gedragscodes, om een beroep uit te oefenen of anderszins zakelijke activiteiten te verrichten.

3. Lijst met voorbehouden

Sector of subsector	Voorwaarden en beperkingen (inclusief duur van het verblijf)
Alle sectoren	Voor tijdelijke toegang staat Mexico een verblijf van maximaal 180 dagen toe.

Binnen een onderneming overgeplaatste personen

1. Voor de toepassing van deze categorie wordt verstaan onder:
 - a) “uitvoerende activiteiten”: organisatorische activiteiten waarbij een persoon de volgende verantwoordelijkheden heeft:
 - i) het beheren van de onderneming, een afdeling ervan of het vervullen van een relevante functie binnen de onderneming;
 - ii) het vaststellen van het beleid en de doelstellingen van de onderneming; of
 - iii) verantwoording afleggen aan en onder toezicht staan van de directeur-generaal, de raad van bestuur of de aandeelhouders van de onderneming.
 - b) “leidinggevende activiteiten”: organisatorische activiteiten waarbij een persoon de volgende verantwoordelijkheden heeft:
 - i) het leiden van de onderneming of het vervullen van een relevante functie binnen de onderneming;
 - ii) toezicht houden op de werkzaamheden van andere toezichthoudende, gespecialiseerde of leidinggevende werknemers en deze werkzaamheden controleren;

- iii) het uitoefenen van functies op een hoger niveau binnen de ondernemingshiërarchie; of
- iv) het uitvoeren van handelingen met betrekking tot de dagelijkse werking van de functie waarover die persoon het gezag heeft.

c) “activiteiten van specialisten”: activiteiten waarmee een gespecialiseerde kennis van de producten of diensten van de onderneming en de toepassing daarvan op internationale markten, of een hoog niveau van deskundigheid of kennis van de processen en procedures van de onderneming gemoeid is.

2. Lijst met voorbehouden

Sector of subsector	Voorwaarden en beperkingen (inclusief duur van het verblijf)
Alle sectoren	Voor doeleinden van tijdelijke toegang staat Mexico een verblijf van één jaar toe, dat driemaal met telkens één jaar kan worden verlengd. Mexico verleent toegang en tijdelijk verblijf aan echtgenoten van binnen een onderneming overgeplaatste personen uit de Europese Unie. Mexico verleent een werkvergunning aan echtgenoten van binnen een onderneming overgeplaatste personen uit de Europese Unie, op voorwaarde dat zij vooraf een arbeidsaanbod hebben ontvangen overeenkomstig de Mexicaanse wetgeving.

Investeerders

Lijst met voorbehouden

Sector of subsector	Voorwaarden en beperkingen (inclusief duur van het verblijf)
Alle sectoren	Voor doeleinden van tijdelijke toegang staat Mexico een verblijf van één jaar toe, dat driemaal met telkens één jaar kan worden verlengd. Mexico verleent toegang en tijdelijk verblijf aan echtgenoten van investeerders uit de Europese Unie. Mexico verleent een werkvergunning aan echtgenoten van investeerders uit de Europese Unie, op voorwaarde dat zij vooraf een arbeidsaanbod hebben ontvangen overeenkomstig de Mexicaanse wetgeving.

DIENSTVERLENERS OP CONTRACTBASIS EN VRIJBEROEPSBEOEFENAREN

TOELICHTING

1. De lijst van een Partij bij deze bijlage bevat de verbintenissen die deze Partij uit hoofde van artikel 12.6 (Dienstverleners op contractbasis) en artikel 12.7 (Vrijberoepsbeoefenaren) is aangegaan.
2. Voor de toepassing van deze bijlage wordt onder “CPC” verstaan de nummers van de centrale productenclassificatie (*Central Product Classification*), zoals vastgesteld in de *Statistical Papers, Series M, No. 77, Provisional Central Product Classification*, van het *Statistical Office of the United Nations*, 1991.
3. De lijst van een Partij bestaat uit de volgende elementen:
 - a) een eerste kolom, die de sector of subsector aangeeft waarin verbintenissen worden aangegaan met betrekking tot dienstverleners op contractbasis of vrijberoepsbeoefenaren; en
 - b) een tweede kolom, waarin de toepasselijke beperkingen worden beschreven. “Niet geconsolideerd” geeft aan dat er geen verbintenissen zijn.

4. De Partijen gaan geen verbintenissen aan voor dienstverleners op contractbasis en vrijberoepsbeoefenaren in economische activiteiten die niet in deze bijlage zijn opgenomen.
5. Verbintenissen inzake dienstverleners op contractbasis en vrijberoepsbeoefenaren zijn niet van toepassing in gevallen waarin het de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is in te grijpen in arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen, dan wel het resultaat van dergelijke geschillen of onderhandelingen op andere wijze te beïnvloeden.
6. Voor zover er geen verbintenissen worden aangegaan uit hoofde van hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden), blijven de wet- en regelgeving van de Partijen aangaande toegang en tijdelijk verblijf van toepassing, met inbegrip van de voorschriften inzake verblijfsduur.
7. Onverminderd hoofdstuk 12 (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden), blijven de wet- en regelgeving van de Partijen aangaande arbeid en sociale zekerheid van toepassing, met inbegrip van de voorschriften inzake minimumlonen en collectieve arbeidsovereenkomsten.
8. De lijst van een Partij omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking vormen inzake nationale behandeling in de zin van de artikelen 10.7 (Nationale behandeling) of 11.6 (Nationale behandeling), of een beperking van de markttoegang in de zin van de artikelen 10.6 (Markttoegang) of 11.4 (Markttoegang). Die maatregelen, zoals een vergunningsvereiste, een universeledienstverplichting, een verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, een verplichting tot het afleggen van specifieke examens (met inbegrip van taalexamens) en eventuele niet-discriminerende voorwaarden op grond waarvan bepaalde activiteiten niet in beschermde zones of gebieden mogen worden uitgeoefend, zijn in elk geval van toepassing, ook als zij niet in de lijst zijn opgenomen.

9. In sectoren waar de Europese Unie onderzoek naar de economische behoefte doet, is haar belangrijkste criterium de beoordeling van de relevante marktsituatie in de lidstaat of de regio waar de dienst zal worden verleend, onder meer met betrekking tot het aantal bestaande dienstverleners en de gevolgen voor die dienstverleners.

10. In de lijst van de Europese Unie worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België¹

BG Bulgarije

CSS Dienstverleners op contractbasis

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

¹ Voor de toepassing van de voorbehouden van België omvat het centrale bestuursniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, omdat elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit.

DK	Denemarken
EE	Estland
EER	Europese Economische Ruimte
EL	Griekenland
ES	Spanje
EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
FI	Finland ²
FR	Frankrijk
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IE	Ierland
IP	Vrijberoepsbeoefenaren

² Voor de toepassing van de voorbeelden in Finland worden de Åländeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau.

IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PL	Polen
PT	Portugal
RO	Roemenië
SE	Zweden

SI Slovenië

SK Slowakije

11. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Europese Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke personen of ondernemingen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd), of op grond van ingevolge het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Op grond van het VWEU wordt die behandeling slechts toegekend aan ondernemingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn opgericht of georganiseerd en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Unie hebben, met inbegrip van binnen de Europese Unie gevestigde ondernemingen die eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico.

DIENSTVERLENERS OP CONTRACTBASIS EN VRIJBEROEPSBEOEFENAREN

LIJST VAN DE EU

Dienstverleners op contractbasis (CSS)

1. Met inachtneming van de voorwaarden van lid 2 en de lijst van voorbehouden van lid 9 gaat de EU verbintenissen aan overeenkomstig artikel 12.6 (Dienstverleners op contractbasis) met betrekking tot deze categorie in de volgende sectoren of subsectoren:

- a) rechtskundige diensten³;
- b) diensten van accountants en boekhouders;
- c) diensten van belastingconsulenten;
- d) diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten;
- e) diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs;

³ Een voorbehoud voor rechtskundige diensten waarvoor een lidstaat in bijlage I of bijlage II heeft aangegeven dat het intern recht ook het EU-recht en het recht van de lidstaat bestrijkt, is tevens van toepassing op deze bijlage.

- f) diensten in verband met computers en aanverwante diensten;
- g) onderzoek- en ontwikkelingsdiensten;
- h) diensten op het gebied van reclame;
- i) advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- j) diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- k) technische testen en toetsen;
- l) aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen;
- m) onderhoud en reparatie van apparatuur in het kader van servicecontracten na verkoop of lease;
- n) vertaaldiensten;
- o) diensten in verband met de bouw;
- p) inspectie van bouwterreinen;

- q) hoger onderwijs;
- r) milieudiensten; en
- s) diensten van reisbureaus en touroperators.

2. Dienstverleners op contractbasis moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) natuurlijke personen moeten voor het verlenen van een dienst tijdelijk zijn aangetrokken als werknemer van een onderneming die een dienstencontract heeft gesloten voor een periode van maximaal twaalf maanden;
- b) natuurlijke personen die de EU binnenkomen, moeten die diensten hebben aangeboden in de hoedanigheid van werknemer van de onderneming gedurende ten minste het jaar dat onmiddellijk aan de datum van indiening van het verzoek om toegang tot de EU voorafging; voorts moeten natuurlijke personen op de datum van indiening van een verzoek om toegang tot de EU beschikken over ten minste drie jaar beroepservaring⁴ in de activiteitensector waarop het contract betrekking heeft;
- c) natuurlijke personen die de EU binnenkomen, moeten beschikken over:
 - i) een universitaire graad of een kwalificatie waaruit kennis op een gelijkwaardig niveau blijkt⁵; en

⁴ Verkregen na het bereiken van de meerderjarigheid.

⁵ Wanneer de graad of kwalificatie niet is verkregen in de lidstaat waar de dienst wordt verleend, kan die lidstaat beoordelen of deze gelijkwaardig is aan een op zijn grondgebied vereiste universitaire graad.

- ii) beroepskwalificaties voor de uitoefening van een activiteit voor zover dit vereist is op grond van het recht van de lidstaat waar de dienst wordt verleend;
 - d) natuurlijke personen mogen voor de dienstverlening op het grondgebied van de EU geen andere beloning ontvangen dan die welke wordt betaald door de onderneming waarbij de natuurlijke persoon in dienst is; en
 - e) het aantal personen waarop het dienstencontract betrekking heeft, mag niet groter zijn dan nodig is om het contract uit te voeren, zoals mogelijk vereist door het recht van de lidstaat waar de dienst wordt verleend.
3. De toegang waarvoor uit hoofde van artikel 12.6 (Dienstverleners op contractbasis) toestemming wordt verleend, heeft enkel betrekking op de dienstenactiviteit waarop het contract betrekking heeft, en verleent niet het recht tot het voeren van de beroepstitel van de lidstaat waar de dienst wordt verleend.
4. De toegestane duur van het verblijf van dienstverleners op contractbasis bedraagt cumulatief niet meer dan twaalf maanden, met mogelijke verlengingen naar keuze van de EU en haar lidstaten, binnen een periode van 24 maanden dan wel voor de duur van het contract indien dit een kortere looptijd heeft.

Vrijberoepsbeoefenaren (IP)

5. Met inachtneming van de voorwaarden van lid 6 en de lijst van voorbehouden van lid 9 gaat de EU verbintenissen aan overeenkomstig artikel 12.7 (Vrijberoepsbeoefenaren) met betrekking tot deze categorie in de volgende sectoren of subsectoren:

- a) rechtskundige diensten⁶;
- b) diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten;
- c) diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs;
- d) diensten in verband met computers en aanverwante diensten;
- e) advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- h) diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer; en
- i) vertaaldiensten.

⁶ Een voorbehoud voor rechtskundige diensten waarvoor een lidstaat in bijlage I of bijlage II heeft aangegeven dat het intern recht ook het EU-recht en het recht van de lidstaat bestrijkt, is tevens van toepassing op deze bijlage.

6. Vrijberoepsbeoefenaren moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:
- a) natuurlijke personen moeten voor het verlenen van een dienst tijdelijk zijn aangetrokken als op het grondgebied van Mexico gevestigde zelfstandigen en een dienstencontract hebben gesloten voor een periode van maximaal twaalf maanden;
 - b) natuurlijke personen die het grondgebied van de EU binnenkomen, moeten op de datum van indiening van het verzoek om toegang tot het grondgebied van de EU ten minste zes jaar beroepservaring hebben in de activiteitensector waarop het contract betrekking heeft;
 - c) natuurlijke personen die de EU binnenkomen, moeten beschikken over:
 - i) een universitaire graad of een kwalificatie waaruit kennis op een gelijkwaardig niveau blijkt⁷; en
 - ii) beroepskwalificaties voor de uitoefening van een activiteit voor zover dit vereist is op grond van een voorschrift van de lidstaat waar de dienst wordt verleend.
7. De toelating waarvoor uit hoofde van artikel 12.7 (Vrijberoepsbeoefenaren) toestemming wordt verleend, heeft enkel betrekking op de dienstenactiviteit waarop het contract betrekking heeft, en verleent niet het recht tot het voeren van de beroepstitel van de lidstaat waar de dienst wordt verleend.

⁷ Wanneer de graad of kwalificatie niet is verkregen in de lidstaat waar de dienst wordt verleend, kan die lidstaat beoordelen of deze gelijkwaardig is aan een op zijn grondgebied vereiste universitaire graad.

8. De toegestane duur van het verblijf van vrijberoepsbeoefenaren bedraagt cumulatief niet meer dan twaalf maanden, met mogelijke verlengingen naar keuze van de EU en haar lidstaten, binnen een periode van 24 maanden dan wel voor de duur van het contract indien dit een kortere looptijd heeft.

9. Lijst met voorbehouden

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-1 EU — alle sectoren	Verblijfsduur In AT: de duur van het verblijf van dienstverleners op contractbasis en vrijberoepsbeoefenaren bedraagt ten hoogste zes maanden binnen een periode van twaalf maanden, dan wel de duur van het contract indien dit korter is. In CY: de duur van het verblijf van dienstverleners op contractbasis en vrijberoepsbeoefenaren bedraagt ten hoogste zes maanden met de mogelijkheid van een eenmalige verlenging van zes maanden, dan wel de duur van het contract indien dit korter is. In BE, CZ, LT, MT en PT: de duur van het verblijf van dienstverleners op contractbasis en vrijberoepsbeoefenaren bedraagt ten hoogste twaalf opeenvolgende maanden, dan wel de duur van het contract indien dit korter is.
V-EU-2 Rechtskundig advies met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht (deel van CPC 861)	CSS: in BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI en SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: in BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI en SK: onderzoek naar de economische behoefte.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-3 Accountants en boekhouders (CPC 86212 met uitzondering van auditors, 86213, 86219 en 86220)	CSS: in BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte.
V-EU-4 Belastingconsulenten (CPC 863) ⁸	CSS: in BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In PT: niet geconsolideerd.
V-EU-5 diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten; (CPC 8671 en 8674)	CSS: in AT (uitsluitend planning): onderzoek naar de economische behoefte. In BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In FI: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. IP: in AT (uitsluitend planning): onderzoek naar de economische behoefte. In BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In FI: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst.

⁸ Omvat geen rechtskundig advies en geen wettelijke vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden, die zijn opgenomen in Rechtskundig advies met betrekking tot internationaal publiekrecht en het recht van het land van herkomst.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-6 diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs (CPC 8672 en 8673)	CSS: in AT (uitsluitend planning): onderzoek naar de economische behoefte. In BG, CZ, DE, LT, LV, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In FI: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In HU: onderzoek naar de economische behoefte. IP: in AT (uitsluitend planning): onderzoek naar de economische behoefte. In BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In FI: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In HU: onderzoek naar de economische behoefte.
V-EU-7 Diensten in verband met computers en aanverwante diensten (CPC 84)	CSS: in AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In FI: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. IP: in AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In FI: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In HR: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-8 Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (CPC 851, 852 behalve psychologen ⁹ , en 853)	CSS: EU behalve in NL en SE: gastovereenkomst met een erkende onderzoeksorganisatie is vereist ¹⁰ . In CZ, DK en SK: onderzoek naar de economische behoefte.
V-EU-9 Diensten op het gebied van reclame (CPC 871)	CSS: in AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte.
V-EU-10 Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	CSS: in AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: in AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte.
V-EU-11 Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	CSS: in AT, BG, CY, CZ, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In HU: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602), waarvoor: niet geconsolideerd.

⁹ Deel van CPC 85201, dat is opgenomen onder Artsen en tandartsen.

¹⁰ Voor alle lidstaten behalve DK moeten de erkenning van de onderzoeksorganisatie en de gastovereenkomst beantwoorden aan de voorwaarden die zijn vastgesteld op grond van Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten (PB EU L 132 van 21.5.2016, blz. 21).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-12 Technische testen en toetsen (CPC 8676)	CSS: in AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden.
V-EU-13 Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	CSS: in AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In BG: niet geconsolideerd. In DE (door de overheid aangestelde landmeters): niet geconsolideerd. In FR: (landmeteractiviteiten in verband met het vaststellen van eigendomsrechten en wetgeving inzake grondbezit): niet geconsolideerd.
V-EU-14 Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve vervoermiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen ¹¹ in het kader van servicecontracten na verkoop of lease (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 en 8866)	CSS: in AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In FI: niet geconsolideerd, behalve in het kader van contracten na verkoop of lease, in welk geval de duur van het verblijf is beperkt tot zes maanden. Onderhoud en reparatie van consumentenartikelen (CPC 633): onderzoek naar de economische behoefte.

¹¹ Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845) is opgenomen onder Diensten in verband met computers.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-15 Vertaaldiensten (CPC 87905, behalve officiële of beëdigde activiteiten)	CSS: in AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: in AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In HR: niet geconsolideerd.
V-EU-16 Diensten in verband met de bouw en aanverwante civieltechnische werken (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 en 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 en 517)	CSS: EU: niet geconsolideerd, behalve in BE, CZ, DK, ES, FR, NL en SE. In CZ: onderzoek naar de economische behoefte. In FR: niet geconsolideerd, behalve voor technici, indien: de werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal zes maanden. Onderzoek naar de economische behoefte verplicht.
V-EU-17 Inspectie van bouwterreinen (CPC 5111)	CSS: in AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven tot maximaal drie maanden.
V-EU-18 Hoger onderwijs (CPC 923)	CSS: EU, behalve in LU, SE: niet geconsolideerd. In LU: niet geconsolideerd, behalve voor hoogleraren, waarvoor: geen. In SE: (openbaar en particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die een of andere vorm van overheidssteun ontvangen): niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
V-EU-19 Milieudiensten (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, deel van 94060, 9405, deel van 9406 en 9409)	CSS: in AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte.
V-EU-20 Diensten van reisbureaus en touroperators (CPC 7471 met inbegrip van reisleiders ¹²)	CSS: in BE, IE: niet geconsolideerd, behalve voor reisleiders, waarvoor: geen. In BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO en SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven tot maximaal drie maanden.

¹² Dienstverleners die tot taak hebben een groep reizigers van minimaal tien personen te begeleiden, zonder op specifieke locaties als gids op te treden.

DIENSTVERLENERS OP CONTRACTBASIS EN VRIJBEROEPSBEOEFENAREN

LIJST VAN MEXICO

Dienstverleners op contractbasis

1. Deze categorie omvat eveneens professionele beroepsbeoefenaren en technische beroepsbeoefenaren.
2. Voor de toepassing van deze categorie wordt verstaan onder:
 - a) “professioneel beroepsbeoefenaar”: een natuurlijke persoon die een gespecialiseerd beroep uitoefent waarvoor het volgende vereist is:
 - i) theoretische en praktische toepassing van een geheel van gespecialiseerde kennis; en
 - ii) het behalen van een postsecundaire graad voor toegang tot het beroep;
 - b) “technisch beroepsbeoefenaar”: een beroepsbeoefenaar die beschikt over:
 - i) ervaring op het gebied van de theoretische en praktische toepassing van een geheel van gespecialiseerde kennis; en

- ii) een postsecundaire technische graad voor toegang tot het beroep.

3. Lijst met voorbehouden

Sector of subsector	Voorwaarden en beperkingen (inclusief duur van het verblijf)
Alle sectoren	1. Voor doeleinden van tijdelijke toegang staat Mexico een verblijf van één jaar toe, dat driemaal met telkens één jaar kan worden verlengd. 2. Mexico verleent tijdelijk verblijf en verstrekt documenten ter bevestiging hiervan aan een ondernemer die op basis van een arbeidsovereenkomst een zakelijke activiteit op professioneel niveau of als technisch beroepsbeoefenaar wil uitoefenen, op voorwaarde dat het volgende wordt overgelegd: a) documenten waaruit blijkt dat de ondernemer een dergelijke activiteit zal uitoefenen en waarin het doel van de toegang wordt beschreven; en b) documenten waaruit blijkt dat de ondernemer over de minimale academische vereisten of alternatieve academische diploma's of titels beschikt. 3. Voor alle duidelijkheid: het tijdelijke verblijf van een professioneel beroepsbeoefenaar of een technisch beroepsbeoefenaar houdt niet de erkenning in van academische diploma's of titels, noch de verlening van vergunningen voor de uitoefening van een beroep. 4. Voor deze categorie geldt een betaald werkaanbod in Mexico.

Sector of subsector	Voorwaarden en beperkingen (inclusief duur van het verblijf)
	5. Voor de volgende beroepen of activiteiten wordt tijdelijk toegang verleend als behorende tot de categorie van technisch beroepsbeoefenaar: a) ontwerp en reclame; b) architectuur en binnenhuisarchitectuur; c) boekhouding en beheer; d) toerisme en gastronomie; e) systemen en informatica; f) ingenieurswezen; g) gezondheid (inclusief technische verpleegkunde, apotheken en fysiotherapie); h) bouw; i) elektriciteit en communicatie; j) industriële productie; en k) onderhoud en reparatie van machines en uitrusting (omvat onderhoud en reparatie van alle soorten voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen), op voorwaarde dat de technische beroepsbeoefenaar geen deel uitmaakt van het personeel dat schepen of luchtvaartuigen bemant die de Mexicaanse vlag of het Mexicaanse handelslogo voeren. Mexico verleent tijdelijk verblijf aan echtgenoten van dienstverleners op contractbasis uit de Europese Unie, professionele beroepsbeoefenaren uit de Europese Unie en technische beroepsbeoefenaren uit de Europese Unie. Mexico verleent een werkvergunning aan echtgenoten van dienstverleners op contractbasis uit de Europese Unie, professionele beroepsbeoefenaren uit de Europese Unie en technische beroepsbeoefenaren uit de Europese Unie, op voorwaarde dat zij vooraf een werkaanbod krijgen overeenkomstig de Mexicaanse wetgeving.

FINANCIËLE DIENSTEN

TOELICHTING

1. De lijst van een Partij bij deze bijlage, bevat:
 - a) in afdeling A, uit hoofde van artikel 18.12 (Voorbehouden en niet-conforme maatregelen), lid 1, de bestaande maatregelen van die Partij die niet in overeenstemming zijn met de verplichtingen van de volgende bepalingen:
 - i) 18.3 (Nationale behandeling);
 - ii) 18.4 (Meestbegunstigingsbehandeling);
 - iii) 18.5 (Markttoegang);
 - iv) 18.6 (Hoger management en raad van bestuur); of
 - v) 18.7 (Grensoverschrijdende handel in financiële diensten); en

- b) in afdeling B, uit hoofde van artikel 18.12 (Voorbehouden en niet-conforme maatregelen), lid 2, de specifieke sectoren, subsectoren of activiteiten waarvoor die Partij bestaande maatregelen mag handhaven dan wel nieuwe of strengere maatregelen mag vaststellen die niet in overeenstemming zijn met de verplichtingen van de volgende bepalingen:
 - i) 18.3 (Nationale behandeling);
 - ii) 18.4 (Meestbegunstigingsbehandeling);
 - iii) 18.5 (Markttoegang);
 - iv) 18.6 (Hoger management en raad van bestuur); of
 - v) 18.7 (Grensoverschrijdende handel in financiële diensten).
- 2. De lijst van een Partij laat de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van de GATS onverlet.
- 3. Elke vermelding in afdeling A van de lijst van een Partij bevat de volgende elementen:
 - a) “sector” verwijst naar de algemene sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;

- b) “subsector” verwijst naar de specifieke sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;
- c) “betrokken verplichtingen” specificeert de in lid 1, punt a), bedoelde verplichtingen die uit hoofde van artikel 18.12 (Voorbehouden en niet-conforme maatregelen), lid 1, niet van toepassing zijn op de in de vermelding genoemde maatregelen;
- d) “bestuursniveau” geeft aan op welk bestuursniveau de desbetreffende maatregelen worden gehandhaafd;
- e) “maatregelen” geeft de wet- en regelgeving of andere maatregelen aan waarvoor de vermelding is gedaan. Een maatregel die onder “maatregelen” is vermeld:
 - i) betreft de maatregel zoals gewijzigd, gehandhaafd of verlengd met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst;
 - ii) omvat elke ondergeschikte maatregel die krachtens de maatregel is vastgesteld of wordt gehandhaafd en daarmee verenigbaar is; en
 - iii) omvat met betrekking tot richtlijnen van de Europese Unie, alle wet- en regelgeving of andere maatregelen voor de uitvoering van die richtlijn door de lidstaten; en
- f) “omschrijving” vermeldt de niet-conforme aspecten van de bestaande maatregel of geeft een algemene, niet bindende omschrijving van de maatregel waarvoor de vermelding is gedaan.

4. Bij de interpretatie van een vermelding in afdeling A wordt met alle elementen van die vermelding rekening gehouden. Het element “maatregelen” heeft voorrang op alle andere elementen.
5. Elke vermelding in afdeling B van de lijst bevat de volgende elementen:
- a) “sector” verwijst naar de algemene sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;
 - b) “subsector” verwijst naar de specifieke sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;
 - c) “betrokken verplichtingen” specificeert de in lid 1, punt b), bedoelde verplichtingen die uit hoofde van artikel 18.12 (Voorbehouden en niet-conforme maatregelen), lid 2, niet van toepassing zijn op de sectoren, subsectoren of activiteiten van de vermelding;
 - d) “bestuursniveau” geeft aan op welk bestuursniveau de desbetreffende maatregelen worden gehandhaafd;
 - e) “omschrijving” geeft de reikwijdte aan van de onder het voorbehoud vallende sector, subsector of activiteiten; en
 - f) “bestaande maatregelen”, indien gespecificeerd, waarbij ten behoeve van de transparantie een niet-limitatieve lijst wordt gegeven van de bestaande maatregelen die gelden voor de onder het voorbehoud vallende sector, subsector of activiteiten.

6. Bij de interpretatie van een vermelding in afdeling B wordt met alle elementen van die vermelding rekening gehouden. Het element “omschrijving” heeft voorrang op alle andere elementen.
7. Als een voorbehoud in afdeling A of B is opgenomen in de lijst, betekent dat niet dat die maatregel niet anderszins kan worden gerechtvaardigd als een uit hoofde van artikel 18.13 (Prudentiële uitzonderingsbepaling) om prudentiële redenen vastgestelde of gehandhaafde maatregel.
8. Een voorbehoud op het niveau van de Europese Unie is van toepassing op een maatregel van de Europese Unie en van een lidstaat op nationaal niveau, evenals op een maatregel van een overheid binnen een lidstaat, tenzij in het voorbehoud een lidstaat wordt uitgesloten.
9. Een voorbehoud op het nationale niveau van Mexico of van een lidstaat is van toepassing op een maatregel van een overheid op centraal, regionaal of lokaal niveau in dat land.
10. Voor alle duidelijkheid: een overeenkomstig artikel 18.18 (Interne regelgeving en transparantie) vastgestelde of gehandhaafde maatregel, die voldoet aan de verplichtingen van de artikelen 18.3 (Nationale behandeling), 18.4 (Meestbegunstigingsbehandeling), 18.5 (Markttoegang), 18.6 (Hoger management en raad van bestuur) of 18.7 (Grensoverschrijdende handel in financiële diensten), hoeft niet in de lijst van een Partij te worden opgenomen.
11. Voor alle duidelijkheid: “beperkingen betreffende de deelneming van buitenlands kapitaal, uitgedrukt als een maximumpercentage voor buitenlands aandeelhouderschap of de totale waarde van individuele of totale buitenlandse investeringen” is geen beperking van artikel 18.5 (Markttoegang).

12. In de lijst van de Europese Unie worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België¹

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK Denemarken

EE Estland

EL Griekenland

ES Spanje

¹ Voor de toepassing van de voorbeelden van België omvat het centrale bestuursniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, omdat elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit.

EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
FI	Finland ²
FR	Frankrijk
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IE	Ierland
IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland

² Voor de toepassing van de voorbeelden van de Europese Unie en haar lidstaten worden de Åländeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau in Finland.

PL	Polen
PT	Portugal
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije

13. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Europese Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke personen of ondernemingen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd), of op grond van ingevolge het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Op grond van het VWEU wordt die behandeling slechts toegekend aan ondernemingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn opgericht of georganiseerd en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Unie hebben, met inbegrip van binnen de Europese Unie gevestigde ondernemingen die eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico.

14. Voor alle duidelijkheid: voor de toepassing van de lijst van Mexico verwijzen de termen “natie” en “staat” naar Mexico.

VOORBEHOUDEN VOOR FINANCIËLE DIENSTEN

LIJST VAN DE EU

(van toepassing in alle lidstaten, tenzij anders aangegeven)

AFDELING A

VI-EU-A-1

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In BG: voor pensioenverzekeringen is een naamloze vennootschap vereist met een vergunning overeenkomstig het Wetboek sociale verzekeringen die is ingeschreven uit hoofde van de Handelswet of uit hoofde van de wetgeving van een andere lidstaat (geen filialen).

De initiatiefnemers en aandeelhouders van pensioenverzekeringsmaatschappijen kunnen niet-ingezeten rechtspersonen zijn die als socialeverzekeringsinstelling, commerciële verzekeringsinstelling of andere financiële instelling naar het recht van de lidstaat van die niet-ingezeten rechtspersonen zijn geregistreerd, indien zij door de Nationale Bank van Bulgarije bevestigde bankverklaringen van een buitenlandse eersterangsbank kunnen overleggen. Niet-ingezeten natuurlijke personen kunnen geen promotionele activiteiten verrichten voor of aandeelhouder van pensioenverzekeringsmaatschappijen zijn.

De inkomsten van de vrijwillige aanvullende pensioenfondsen en soortgelijke inkomsten die rechtstreeks verband houden met vrijwillige pensioenverzekeringen aangeboden door personen die zijn geregistreerd overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat en die, in overeenstemming met de desbetreffende wetgeving, vrijwillige pensioenverzekeringsactiviteiten uitvoeren, zijn niet belastbaar volgens de in de Wet op de vennootschapsbelasting vastgestelde procedure.

De voorzitter van de raad van beheer, de voorzitter van de raad van bestuur, de uitvoerend directeur en de afgevaardigd bestuurder moeten beschikken over een vast adres of in het bezit zijn van een duurzame verblijfsvergunning in BG.

Maatregelen:

BG: Wet op de verzekeringen, artikelen 120a tot en met 162, 209 tot en met 253 en 260 tot en met 310.

VI-EU-A-2

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In AT: ter verkrijging van een vergunning voor het openen van een filiaal moeten buitenlandse verzekeraars in hun land van herkomst een rechtsvorm hebben die overeenstemt met of vergelijkbaar is met die van een naamloze vennootschap of een onderlinge verzekeringsmaatschappij.

Een filiaal moet worden geleid door ten minste twee natuurlijke personen die ingezetenen van AT zijn.

In BG: een buitenlandse verzekeraar of herverzekeraar die in BG een filiaal of agentschap wil vestigen om verzekeringen aan te bieden, moet in zijn land van herkomst beschikken over een vergunning voor het aanbieden van dezelfde soorten verzekeringen als die hij in BG wenst aan te bieden.

Ingezetenschap is vereist voor de leden van de raden van bestuur en toezicht van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen en voor elke persoon die dergelijke ondernemingen mag beheren of vertegenwoordigen.

Maatregelen:

AT: Wet toezicht verzekeringsbedrijf (*Versicherungsaufsichtsgesetz, VAG*), §5 (1) 3.

BG: Wet op de verzekeringen, artikelen 12, 56 tot en met 63, 65, 66 en artikel 80, lid 4.

VI-EU-A-3

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In ES: voordat een buitenlandse verzekeraar in ES een filiaal of agentschap kan vestigen met het oog op het aanbieden van bepaalde soorten verzekeringen, moet hij in zijn land van oorsprong al minstens vijf jaar over een vergunning voor het aanbieden van dezelfde soorten verzekeringen beschikken.

In PT: buitenlandse verzekeringsondernemingen die een filiaal of agentschap willen vestigen, moeten minstens vijf jaar praktijkervaring kunnen aantonen.

In PT, ES en BG: de oprichting van rechtstreekse filialen is niet toegestaan voor verzekeringsintermediairs, maar is voorbehouden aan ondernemingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn opgericht.

In SE: niet in de EU opgerichte verzekeringsbemiddelaars mogen zich alleen via een filiaal vestigen.

Maatregelen:

BG: Wet op de verzekeringen, artikelen 12, 56 tot en met 63, 65, 66 en artikel 80, lid 4.

ES: *Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras* (RD 1060/2015), artikel 36).

PT: Wetsbesluit 94-B/98, artikel 7 en hoofdstuk I, afdeling VI, Wetsbesluit 144/2006, leden 6 en 7 van artikel 34 en artikel 7.

VI-EU-A-4

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen

Betrokken verplichtingen: Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In DE en LT: het verlenen van rechtstreekse verzekeringsdiensten door verzekeringsmaatschappijen die niet in de EU zijn gevestigd, vereist het opzetten van en een vergunning voor een filiaal.

Maatregelen:

DE: §§ 67 tot en met 69 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf (*Versicherungsaufsichtsgesetz, VAG*) voor alle verzekeringsdiensten, waarmee Solvabiliteit II wordt uitgevoerd; met betrekking tot § 105 van de *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO)* alleen voor verplichte wettelijke aansprakelijkheidsverzekering in verband met luchtverkeer.

LT: Wet nr. IX-1737 inzake verzekeringen van 18 september 2003, laatstelijk gewijzigd op 15 december 2016; en Wet nr. XIII-98.

VI-EU-A-5

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In EL: het recht van vestiging staat niet de oprichting toe van kantoren of andere permanente vertegenwoordigingen van verzekeringsmaatschappijen, behalve wanneer deze kantoren als agentschappen, filialen of hoofdkantoren worden gevestigd.

In PL: verzekeringstussenpersonen moeten hun activiteiten verrichten via een lokale vennootschap (geen filialen).

Maatregelen:

EL: Wetsbesluit 400/1970.

PL: Wet inzake de verzekeringsactiviteit van 22 mei 2003; en

Wet inzake verzekeringsbemiddeling van 22 mei 2003 (Pools staatsblad 2003, nr. 124, punt 1154), artikelen 16 en 31.

VI-EU-A-6

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In IT: om met een vestiging in IT het effectenafwikkelingssysteem te mogen exploiteren of centrale depositodiensten voor effecten te mogen verlenen, moet een onderneming naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen).

Voor andere collectieve beleggingsfondsen dan uit hoofde van de EU-wetgeving geharmoniseerde instellingen voor collectieve belegging in effecten (hierna “icbe’s genoemd), moet de beheerder of depositaris naar IT-recht of het recht van een andere lidstaat zijn opgericht en een filiaal in IT hebben.

Beheermaatschappijen van investeringsfondsen die niet overeenkomstig de EU-wetgeving zijn geharmoniseerd, moeten eveneens naar IT-recht zijn opgericht (geen filialen).

Alleen banken, verzekeringsmaatschappijen, beleggingsmaatschappijen en ondernemingen die overeenkomstig EU-recht geharmoniseerde icbe's beheren en hun maatschappelijke zetel in de EU hebben, alsook naar IT-recht opgerichte icbe's, mogen de middelen van pensioenfondsen beheren.

In geval van huis-aan-huis-verkoop moet gebruik worden gemaakt van de diensten van erkende verkopers van financiële producten die ingezetene zijn van een lidstaat.

Vertegenwoordigingskantoren van tussenpersonen uit landen buiten de EU mogen geen activiteiten in verband met beleggingsdiensten verrichten, met inbegrip van transacties voor eigen rekening en voor rekening van cliënten en het plaatsen en het overnemen van financiële instrumenten (filiaal vereist).

Maatregelen:

IT: Wetsbesluit 58/1998, artikelen 1, 19, 28, 30 tot en met 33, 38, 69 en 80;

Gezamenlijke verordening van de Italiaanse centrale bank en Consob van 22 februari 1998, artikelen 3 en 41;

Verordening van de Italiaanse centrale bank van 25 januari 2005, titel V, hoofdstuk VII, deel II;

Consob-verordening 16190 van 29.10.2007, artikelen 17 tot en met 21, 78 tot en met 81, 91 tot en met 111; en onderworpen aan:

Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie en betreffende centrale effectenbewaarinstellingen (CSDR), artikel 69, lid 4.

VI-EU-A-7

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In BG: de financiële instelling moet haar voornaamste activiteit op het grondgebied van BG hebben.

In HU: filialen van buiten de EER gevestigde beheermaatschappijen van beleggingsfondsen beheren geen EU-beleggingsfondsen beheren en verlenen geen diensten op het gebied van vermogensbeheer verlenen aan particuliere pensioenfondsen.

Maatregelen:

BG: Wet op de kredietinstellingen, artikel 3a;

Wetboek sociale verzekeringen, artikel 121e; en

Monetaire wet, artikel 3.

HU: Wet CCXXXVII van 2013 op kredietinstellingen en financiële ondernemingen; en

Wet CXX van 2001 op de kapitaalmarkt.

VI-EU-A-8

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In BG: een bank wordt door ten minste twee natuurlijke personen beheerd en vertegenwoordigd, van wie ten minste één de Bulgaarse taal uitstekend beheerst. De natuurlijke personen die de bank beheren en vertegenwoordigen, moeten persoonlijk aanwezig zijn op het beheeradres van de bank.

In HU: ten minste twee leden van de raad van bestuur van een kredietinstelling moeten ingezetenen zijn van HU in de zin van de van toepassing zijnde deviezenwetgeving en sinds ten minste één jaar permanent ingezetenen van HU zijn.

In SE: een oprichter van een spaarbank moet een natuurlijke persoon zijn die in de EER woont.

Maatregelen:

BG: Wet op de kredietinstellingen, artikel 10;

Wetboek sociale verzekeringen, artikel 121e; en

Monetaire wet, artikel 3.

HU: Wet CCXXXVII van 2013 op kredietinstellingen en financiële ondernemingen, en

Wet CXX van 2001 op de kapitaalmarkt.

SE: Wet inzake spaarkassen (*Sparbankslagen*) (1987:619), hoofdstuk 2, § 1, tweede lid.

VI-EU-A-9

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In PT: pensioenfondsen mogen uitsluitend worden beheerd door gespecialiseerde ondernemingen die met dat doel naar Portugees recht zijn opgericht, door verzekeringsondernemingen die in PT zijn gevestigd en een vergunning hebben om levensverzekeringen aan te bieden, of door entiteiten die in andere lidstaten pensioenfondsen mogen beheren. De vestiging van rechtstreekse filialen vanuit niet-EU-landen is niet toegestaan.

In RO: marktdeelnemers zijn rechtspersonen die zijn opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap volgens de bepalingen van de wet op de ondernemingen. Alternatieve handelssystemen kunnen worden beheerd door een systeembeheerder die onder de hierboven beschreven voorwaarden is opgericht of door een door de nationale commissie voor effecten (*Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare*, CNVM) erkende beleggingsonderneming.

In SI: pensioenregelingen kunnen worden aangeboden door een pensioenbeleggingsfonds; dit is geen rechtspersoon en wordt dus beheerd door een verzekeringsmaatschappij, een bank, een pensioenverzekeraar. Daarnaast kunnen pensioenregelingen ook worden aangeboden door aanbieders van pensioenregelingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn gevestigd.

Maatregelen:

PT: Wetsbesluit 12/2006, zoals gewijzigd bij Wetsbesluit 180/2007;

Wetsbesluit 357-A/2007; en

Verordening 7/2007-R, zoals gewijzigd bij Verordening 2/2008-R, Verordening 19/2008-R en Verordening 8/2009.

RO: Wet nr. 297/2004 op de kapitaalmarkten, en CNVM-verordening (*Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare*) nr. 2/2006 inzake gereguleerde markten en alternatieve handelssystemen.

SI: Wet op pensioenen en invaliditeitsverzekering (Sloveens staatsblad nr. 102/15).

VI-EU-A-10

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Bestuursniveau: EU of lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

In HU: buiten de EER gevestigde ondernemingen mogen financiële diensten of hulpdiensten voor diensten van financiële aard alleen verlenen via een filiaal in HU.

Maatregelen:

HU: Wet CCXXXVII van 2013 op kredietinstellingen en financiële ondernemingen; en

Wet CXX van 2001 op de kapitaalmarkt.

AFDELING B

VI-EU-B-1

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.6)

Omschrijving:

de EU behoudt zich het recht voor om, op niet-discriminerende basis, te vereisen dat financiële instellingen (behalve filialen) bij de vestiging in een lidstaat een bepaalde rechtsvorm aannemen.

VI-EU-B-2

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen en aanverwante diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Omschrijving:

In FI: de diensten van verzekeringsmakelaar mogen alleen worden aangeboden door ondernemingen met een permanente vestiging in de EU.

Alleen verzekeraars die hun hoofdkantoor in de EU hebben of over een filiaal in FI beschikken, mogen directe verzekeringen (waaronder medeverzekeringen) aanbieden.

Minstens de helft van de leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht, alsmede de algemeen directeur van een verzekeringsmaatschappij die een wettelijke pensioenverzekering aanbiedt, moeten in de EER wonen, tenzij de bevoegde instantie ontheffing verleent. Buitenlandse verzekeraars kunnen in FI geen vergunning verkrijgen voor de oprichting van een filiaal om wettelijke pensioenverzekeringen aan te bieden. Ten minste één auditor moet zijn vaste verblijfplaats in de EER hebben.

Voor andere verzekeringsmaatschappijen moeten ten minste één van de leden van de raad van bestuur, de raad van toezicht en de algemeen directeur in de EER wonen. Ten minste één auditor moet zijn vaste verblijfplaats in de EER hebben. De algemeen agent van een Mexicaanse verzekeringsmaatschappij moet een ingezetene zijn van FI, tenzij de onderneming haar hoofdkantoor in de EU heeft.

Maatregelen:

Wet inzake buitenlandse verzekeringsmaatschappijen (*Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä*) (398/1995); Wet inzake verzekeringen (*Vakuutusyhtiölaki*) (521/2008);

Wet inzake verzekeringsbemiddeling (*Laki vakuutusedustuksesta*) (570/2005);

Wet inzake verzekeringsdistributie (*Laki vakuutusten tarjoamisesta*) (234/2018); en

Wet inzake ondernemingen die wettelijke pensioenverzekeringen aanbieden (*Laki työeläkevakuutusyhtiöistä*) (354/1997).

VI-EU-B-3

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen en aanverwante diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Omschrijving:

In DE: een buitenlandse verzekeringsmaatschappij met een filiaal in DE kan daar uitsluitend via dat filiaal verzekeringscontracten in DE voor internationaal vervoer afsluiten.

In ES: voor actuarissen is ingezetenschap vereist, of anders twee jaar ervaring.

In HU: verzekeringsmaatschappijen die niet in de EU gevestigd zijn, mogen op het grondgebied van HU slechts directe verzekeringen aanbieden via een in HU geregistreerd filiaal.

In SK: buitenlanders mogen een verzekeringsmaatschappij in de vorm van een naamloze vennootschap oprichten of via een filiaal met statutaire zetel in SK verzekeringsactiviteiten verrichten. De toestemming daarvoor is in beide gevallen onderworpen aan het oordeel van de toezichthoudende autoriteit.

Verzekeringen voor lucht- en zeevervoer, waarbij luchtvaartuigen/schepen en aansprakelijkheid worden gedekt, mogen uitsluitend worden aangeboden door in de EU gevestigde verzekeringsmaatschappijen of door filialen van niet in de EU gevestigde verzekeringsmaatschappijen die een vergunning hebben gekregen van de Slowaakse Republiek.

Maatregelen:

DE: lid 2 van § 43 *Luftverkehrsgesetz* (LuftVG); en

lid 1 van § 105 *Luftverkehrszulassungsordnung* (LuftVZO).

HU: Wet LX van 2003.

SK: Wet 39/2015 inzake het verzekeringswezen.

VI-EU-B-4

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen en aanverwante diensten

Betrokken verplichtingen: Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Omschrijving:

In HU: verzekeringsmaatschappijen die niet in de EU gevestigd zijn, mogen op het grondgebied van HU slechts directe verzekeringen aanbieden via een in HU geregistreerd filiaal.

Maatregelen:

HU: Wet LX van 2003.

VI-EU-B-5

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Omschrijving:

de EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven volgens welke alleen ondernemingen met statutaire zetel in de EU als bewaarder van activa van beleggingsfondsen kunnen optreden.

Voor het beheer van gemeenschappelijke beleggingsfondsen, met inbegrip van unit trusts en, indien zulks naar nationaal recht is toegestaan, beleggingsmaatschappijen, moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht met hoofdkantoor en statutaire zetel in dezelfde lidstaat.

Maatregelen:

EU: Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's), als gewijzigd bij 2010/78/EU, 2011/61/EU, 2013/14/EU en 2014/91/EU; en

Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen, zoals gewijzigd bij 2013/14/EU.

VI-EU-B-6

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Omschrijving:

In EE: voor de aanvaarding van deposito's is een vergunning van de Estse dienst financieel toezicht vereist, alsmede registratie als naamloze vennootschap, dochtermaatschappij of filiaal naar Ests recht.

In SK: beleggingsdiensten in SK kunnen alleen worden verleend door beheersmaatschappijen met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap met eigen vermogen, overeenkomstig de wet (geen filialen).

Maatregelen:

EE: Wet inzake kredietinstellingen (*Krediidiasutuste seadus*) §21 en §206.

SK: Wet 566/2001 inzake effecten en beleggingsdiensten; en Wet 483/2001 inzake het bankwezen.

VI-EU-B-7

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Omschrijving:

In IT: maatregelen met betrekking tot de diensten van financiële adviseurs (*consulenti finanziari*) kunnen worden vastgesteld.

Maatregelen:

IT: Consob-verordening inzake makelaars (nr. 16190 van 29 oktober 2007), artikelen 91 tot en met 111.

VI-EU-B-8

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Omschrijving:

In FI: ten minste één van de oprichters, de leden van de raad van bestuur, de raad van toezicht, de algemeen directeur van de verleners van bankdiensten en de persoon die gemachtigd is namens de kredietinstelling te ondertekenen, moeten hun vaste verblijfplaats in de EER hebben. Ten minste één auditor moet zijn vaste verblijfplaats in de EER hebben. Voor betalingsdiensten kan een vestigingsplaats of woonplaats in FI vereist zijn.

Maatregelen:

FI: Wet inzake handelsbanken en andere kredietinstellingen in de vorm van een naamloze vennootschap (*Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista*) (1501/2001);

Wet inzake spaarkassen (*Säästöpankkilaki*) (1502/2001);

Wet inzake coöperatieve banken en andere coöperatieve kredietinstellingen in de vorm van een coöperatieve bank (*Laki osuuspankeista ja muista osuu skuntamuotoisista luottolaitoksista*) (1504/2001);

Wet inzake hypotheekverenigingen (*Laki hypoteekkiyhdistyksistä*) (936/1978);

Wet inzake betalingsinstellingen (*Maksulaitoslaki*) (297/2010);

Wet inzake het functioneren van buitenlandse betalingsinstellingen in Finland (*Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa*) (298/2010); en

Wet inzake kredietinstellingen (*Laki luottolaitostoiminnasta*) (121/2007).

VOORBEHOUDEN VOOR FINANCIËLE DIENSTEN

LIJST VAN MEXICO

AFDELING A

VI-MX-A-1

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake kredietcoöperaties (*Ley de Uniones de Crédito*), artikel 21.

Algemene wet inzake kredietorganisaties en ondersteunende activiteiten (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), artikel 87-D.

Omschrijving:

De rechtstreekse of indirecte participatie van een persoon in het kapitaal van een kredietcoöperatie of een aan een kredietcoöperatie verbonden gereguleerde financiële entiteit voor meervoudige doeleinden mag niet hoger zijn dan 15 %, tenzij de nationale bank- en effectencommissie (*Comisión Nacional Bancaria y de Valores*, hierna “CNBV” genoemd) daarvoor toestemming heeft verleend.

Onverminderd de vorige alinea mag een buitenlandse persoon, met inbegrip van een buitenlandse onderneming zonder rechtspersoonlijkheid, indirect voor maximaal 15 % deelnemen in het kapitaal van een kredietcoöperatie of een aan een kredietcoöperatie verbonden gereguleerde financiële entiteit voor meervoudige doeleinden, mits de desbetreffende aandelen van de kredietcoöperatie worden gekocht door een Mexicaanse onderneming waarin die buitenlandse persoon een deelneming heeft.

VI-MX-A-2

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet op de financiële groepen (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), artikelen 67, 68, 70, 72, 74 en 76.

Wet op de kredietinstellingen (*Ley de Instituciones de Crédito*), artikelen 45-A, 45-B, 45-C, 45-E, 45-G en 45-I.

Wet inzake de effectenmarkt (*Ley del Mercado de Valores*), artikelen 2, 160, 161, 163, 165 en 167.

Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), artikelen 2, 74, 75, 77, 78, 79 en 81.

Algemene wet inzake kredietorganisaties en ondersteunende activiteiten (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), artikelen 45 Bis 1, 45 Bis 2, 45 Bis 3, 45 Bis 5, 45 Bis 7 en 45 Bis 9.

Wet inzake beleggingsfondsen (*Ley de Fondos de Inversión*), artikelen 62, 63, 64, 66, 68 en 70.

Wet inzake de pensioenspaarregelingen (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), artikel 21.

Regels voor de oprichting van dochterondernemingen van buitenlandse financiële instellingen (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), eerste, achtste en negende regel.

Omschrijving:

Een financiële instelling van een lidstaat kan investeren in het aandelenkapitaal van een holdingmaatschappij van een financiële groep, een handelsbank, een beleggingsonderneming, een waarborgmaatschappij, een verzekeringsinstelling, een wisselkantoor, een algemene depothouder, een beheermaatschappij van beleggingsfondsen, een maatschappij voor de distributie van aandelen in beleggingsfondsen en een beheermaatschappij van pensioenfondsen, georganiseerd als een Mexicaanse dochteronderneming (*filial*) van een buitenlandse financiële instelling, op voorwaarde dat die financiële instelling van een lidstaat:

- a) direct of indirect op het grondgebied van die lidstaat, overeenkomstig de toepasselijke wetgeving, hetzelfde type financiële dienst verleent als de respectieve dochteronderneming in Mexico mag verlenen;
- b) is opgericht in en naar het recht van die lidstaat, mits die lidstaat Partij blijft bij deze overeenkomst; en
- c) vooraf toestemming heeft verkregen van de bevoegde Mexicaanse financiële autoriteiten en voldoet aan de vereisten van de respectieve wetgeving.

Een financiële instelling van een lidstaat moet ten minste 51 % van het kapitaal van de dochteronderneming bezitten.

VI-MX-A-3

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet op de financiële groepen (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), artikel 67.

Wet op de kredietinstellingen (*Ley de Instituciones de Crédito*), artikel 45-A

Wet inzake de effectenmarkt (*Ley del Mercado de Valores*), artikel 2.

Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), artikel 2.

Algemene wet inzake kredietorganisaties en ondersteunende activiteiten (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), artikel 45 Bis 1.

Wet inzake beleggingsfondsen (*Ley de Fondos de Inversión*), artikel 62.

Wet inzake de pensioenspaarregelingen (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), artikel 21.

Regels voor de oprichting van dochterondernemingen van buitenlandse financiële instellingen (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), eerste regel.

Omschrijving:

Financiële instellingen van een lidstaat mogen, zoals elke andere buitenlandse financiële instelling, geen filialen op het grondgebied van Mexico vestigen³.

³ Voor alle duidelijkheid: deze formulering wordt niet beschouwd als een afwijking van het standpunt van Mexico in andere internationale overeenkomsten die het land heeft gesloten.

VI-MX-A-4

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet op de financiële groepen (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), artikel 24.

Wet op de kredietinstellingen (*Ley de Instituciones de Crédito*), artikel 13.

Wet inzake de effectenmarkt (*Ley del Mercado de Valores*), artikelen 117 en 237.

Wet tot regeling van kredietinformatiemaatschappijen (*Ley para Regular las Sociedades de Información Crediticia*), artikel 8.

Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), artikel 50

Wet inzake de pensioenspaarregelingen (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), artikel 21.

Algemene wet inzake kredietorganisaties en ondersteunende activiteiten (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), artikel 8 en artikel 87-D.

Wet inzake beleggingsfondsen (*Ley de Fondos de Inversión*), artikel 37.

Wet inzake kredietcoöperaties (*Ley de Uniones de Crédito*), artikel 21.

Omschrijving:

Buitenlandse overheden mogen niet rechtstreeks of indirect deelnemen in het kapitaal van holdings van financiële groepen, handelsbanken, beleggingsondernemingen, effectenbeurzen, kredietinformatiemaatschappijen, waarborgmaatschappijen, verzekeringsinstellingen, beheermaatschappijen van pensioenfondsen, wisselkantoren, ondersteunende kredietinstellingen, algemene deponhouders, beheermaatschappijen van beleggingsfondsen, maatschappijen voor de distributie van aandelen in beleggingsfondsen, maatschappijen voor de waardebepaling van aandelen in beleggingsfondsen, kredietcoöperaties en gereguleerde financiële entiteiten voor meervoudige doeleinden die verbonden zijn met een kredietinstelling, met uitzondering van:

- a) het geval waarin de deelneming plaatsvindt als tijdelijke prudentiële maatregel, zoals financiële steun;

Financiële instellingen die in deze situatie verkeren, moeten de bevoegde financiële autoriteit de relevante informatie en documenten verstrekken om die situatie aan te tonen;

- b) het geval waarin die deelneming inhoudt dat de buitenlandse overheid zeggenschap krijgt⁴ over die financiële instellingen en de deelneming geschiedt via officiële ondernemingen zoals staatsfondsen en openbare ontwikkelingsmaatschappijen, mits de bevoegde financiële autoriteit daartoe vooraf op discretionaire basis toestemming heeft verleend, en op voorwaarde dat de autoriteit ervan overtuigd is dat die ondernemingen hebben bewezen:

- i) dat zij geen overheidsfuncties uitoefenen; en

⁴ De term “zeggenschap” wordt opgevat zoals gedefinieerd in elk van de in deze maatregel genoemde wetten.

- ii) dat hun raden van bestuur onafhankelijk zijn van de respectieve buitenlandse overheid; of
- c) het geval waarin de deelneming indirect is en geen zeggenschap over de financiële instellingen inhoudt.

VI-MX-A-5

Sector:

Subsector: Financiële diensten

Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet op de kredietinstellingen (*Ley de Instituciones de Crédito*), artikelen 23, 24, 45-K en 45-L.

Wet inzake de effectenmarkt (*Ley del Mercado de Valores*), artikelen 124, 128, 131 en 168.

Wet op de financiële groepen (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), artikelen 35, 60 en 77.

Wet inzake volkssparen en -krediet (*Ley de Ahorro y Crédito Popular*), artikelen 21, 23 en 46 Bis.

Wet inzake kredietcoöperaties (*Ley de Uniones de Crédito*), artikel 26.

Algemene wet inzake kredietorganisaties en ondersteunende activiteiten (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), artikelen 8, 8 Bis 1, 8 Bis 3, 45 Bis 11, 45 Bis 12, 45 Bis 13 en 87-D.

Wet tot regeling van de werkzaamheden van spaar- en kredietcoöperaties (*Ley para Regular las Actividades de las Sociedades Cooperativas de Ahorro y Préstamo*), artikel 5.

Algemene wet inzake coöperatieve vennootschappen (*Ley General de Sociedades Cooperativas*), artikel 7.

Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), artikelen 56, 58, 60 en 82.

Wet inzake beleggingsfondsen (*Ley de Fondos de Inversión*), artikel 73.

Wet inzake de pensioenspaarregelingen (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), artikelen 50 en 66 Bis.

Regels voor de oprichting van dochterondernemingen van buitenlandse financiële instellingen (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), tiende regel.

Regels van toepassing op clearinginstellingen voor betalingen met kaart (*Reglas Aplicables a las Cámaras de Compensación para Pagos con Tarjetas*), tweede regel.

Algemene voorschriften die van toepassing zijn op volksspaar- en kredietinstellingen, integratieorganisaties, financiële gemeenschapsbedrijven en organisaties voor financiële integratie op het platteland, waarnaar wordt verwezen in de Wet volkssparen en -krediet (*Disposiciones de carácter general aplicables a las entidades de ahorro y crédito popular, organismos de integración, sociedades financieras comunitarias y organismos de integración financiera rural, a que se refiere la Ley de Ahorro y Crédito Popular*), artikelen 335 en 336.

Omschrijving:

De meerderheid van de leden van de raad van bestuur van handelsbanken, beleggingsondernemingen, holdings van financiële groepen, financiële volksbedrijven, financiële gemeenschapsbedrijven en organisaties voor financiële integratie op het platteland, kredietcoöperaties, algemene depothouders, gereguleerde financiële entiteiten voor meervoudige doeleinden die verbonden zijn met een kredietinstelling, wisselkantoren, waarborgmaatschappijen, verzekeringsinstellingen, beheermaatschappijen voor pensioenfondsen, dochterondernemingen voor het beheer van beleggingsfondsen, dochterondernemingen voor de distributie van aandelen in beleggingsfondsen en clearinginstellingen voor betalingen met kaart moet de Mexicaanse nationaliteit hebben of op Mexicaans grondgebied wonen.

De bestuurders en beheerders van coöperatieve spaar- en kredietinstellingen moeten de Mexicaanse nationaliteit hebben.

VI-MX-A-6

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake de effectenmarkt (*Ley del Mercado de Valores*), artikel 167.

Omschrijving:

Indien een als dochteronderneming (*filial*) van een financiële instelling van een lidstaat georganiseerde beleggingsonderneming aandelen van een Mexicaanse beleggingsonderneming verwerft die niet minder dan 51 % van haar kapitaal vertegenwoordigen, moet deze dochteronderneming met de beleggingsonderneming fuseren.

VI-MX-A-7

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)

Betrokken verplichtingen:

Bestuursniveau: Markttoegang (artikel 18.5)

Centraal

Maatregelen: Wet inzake de pensioenspaarregelingen (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), artikel 26.

Omschrijving:

Ondernemingen die pensioenfondsen beheren mogen geen hoger aandeel dan 20 % van de markt voor pensioenspaarstelsels in handen hebben⁵.

De nationale commissie voor het pensioenspaarstelsel (*Comisión Nacional del Sistema de Ahorro para el Retiro*, hierna “CONSAR” genoemd) kan een aandeel van meer dan 20 % toestaan, mits de belangen van de werknemers daardoor niet worden geschaad.

⁵ De term “markt” verwijst naar het totale aantal individuele pensioenrekeningen.

VI-MX-A-8

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake de effectenmarkt (Ley del Mercado de Valores), artikel 234.

Omschrijving:

De organisatie van een effectenbeurs is onderworpen aan een concessie die vooraf op discretionaire basis door de federale regering wordt verleend. Het besluit om die concessie te verlenen wordt onderworpen aan overwegingen betreffende de ontwikkeling van de markt.

VI-MX-A-9

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen en aanverwante diensten

Betrokken verplichtingen:

Bestuursniveau: Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Centraal

Maatregelen: Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), artikelen 20 tot en met 24.

Omschrijving:

Niemand mag met buitenlandse entiteiten een verzekering afsluiten inzake:

- a) casco's van schepen of luchtvaartuigen en alle soorten voertuigen, ten aanzien van risico's die inherent zijn aan de zeevaart en het vervoer, mits deze casco's en voertuigen in Mexico geregistreerd zijn of eigendom zijn van personen die in Mexico wonen;

- b) krediet, hypothecair krediet, borgtocht en financiële zekerheidstelling⁶, indien de verzekerde onder de Mexicaanse wetgeving valt;
- c) wettelijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit voorvallen die op het grondgebied van Mexico kunnen plaatsvinden; of
- d) andere risico's die zich op het grondgebied van Mexico kunnen voordoen, met uitzondering van verzekeringen die buiten dat grondgebied worden gesloten met betrekking tot goederen die van het grondgebied van Mexico naar een buitenlands grondgebied of omgekeerd worden vervoerd, en verzekeringen die door niet-ingezetenen in Mexico worden gesloten voor personen of voertuigen voor de dekking van risico's tijdens hun tijdelijk verblijf op het grondgebied van Mexico.

Voor alle duidelijkheid: niemand mag met entiteiten van een lidstaat een verzekering sluiten betreffende personen die zich op het moment van sluiting van de verzekeringsovereenkomst op het grondgebied van Mexico bevinden indien die persoon een natuurlijke persoon is, of indien de verzekerde in Mexico woont in het geval de verzekering door een onderneming wordt gesloten⁷.

Als uitzondering op de bovengenoemde verbodsbepalingen kan de nationale commissie voor verzekeringen en borgstelling (*Comisión Nacional de Seguros y Fianzas*) een persoon toestemming verlenen om een van de hierboven beschreven verzekeringen te sluiten, mits die persoon aantoont dat geen van de in Mexico toegelaten verzekeringsinstellingen in staat of geschikt is om een bepaalde specifieke verzekeringstransactie uit te voeren.

⁶ Het verbod op de verzekering van financiële zekerheidstelling is niet van toepassing indien de zekerheden of documenten waarop de verzekering betrekking heeft, uitsluitend betrekking hebben op buitenlandse markten.

⁷ Voor alle duidelijkheid: deze formulering wordt niet beschouwd als een afwijking van het standpunt van Mexico in andere internationale overeenkomsten die het land heeft gesloten.

Sector:	Financiële diensten
Subsector:	Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)
Betrokken verplichtingen:	Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)
Bestuursniveau:	Centraal
Maatregelen:	Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (<i>Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas</i>), artikelen 34 en 35.

Omschrijving:

Niemand mag met buitenlandse entiteiten zekerheidstelling aangaan voor handelingen van natuurlijke personen en ondernemingen die op het grondgebied van Mexico verplichtingen moeten nakomen, behalve in geval van achterborgstelling of wanneer die zekerheden door Mexicaanse waarborgmaatschappijen als tegengarantie worden ontvangen⁸.

Als uitzondering op de bovengenoemde verbodsbepalingen kan de nationale commissie voor verzekeringen en borgstelling (*Comisión Nacional de Seguros y Fianzas*) een persoon toestemming verlenen om een van de hierboven beschreven zekerheidsstellingen aan te gaan, mits die persoon aantoont dat geen van de in Mexico toegelaten financiële instellingen in staat of geschikt is om een bepaalde specifieke zekerheidstelling uit te voeren.

⁸ Voor alle duidelijkheid: deze formulering wordt niet beschouwd als een afwijking van het standpunt van Mexico in andere internationale overeenkomsten die het land heeft gesloten.

VI-MX-A-11

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake verzekeringsinstellingen en waarborgmaatschappijen (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), artikel 337

Reglement inzake verzekerings- en zekerheidsagenten (*Reglamento de Agentes de Seguros y de Fianzas*), artikel 12

Regels voor de vergunningverlening aan en de exploitatie van herverzekeringsmakelaars (*Reglas para la autorización y operación de intermediarios de reaseguros*), vierde regel.

Omschrijving:

Buitenlandse overheden of buitenlandse officiële entiteiten mogen noch direct noch indirect deelnemen in onderlinge verzekeringsmaatschappijen, in het kapitaal van verzekerings- en borgstellingsagentschappen of in het kapitaal van herverzekeringsmakelaars.

Buitenlandse financiële entiteiten mogen niet deelnemen in het kapitaal van verzekerings- of borgstellingsagentschappen, noch in onderlinge verzekeringsmaatschappijen.

Groepen van buitenlandse natuurlijke personen of ondernemingen, ongeacht hun vorm, mogen noch direct noch indirect deelnemen in onderlinge verzekeringsmaatschappijen. Voor alle duidelijkheid: buitenlandse natuurlijke personen mogen wel deelnemen in onderlinge verzekeringsmaatschappijen, mits zij dit individueel doen en niet als onderdeel van een groep of entiteit.

VI-MX-A-12

Sector: Financiële diensten

Subsector: Verzekeringen

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau Centraal

Maatregelen: Wet op de landbouw- en plattelandsverzekeringsfondsen (*Ley de Fondos de Aseguramiento Agropecuario y Rural*), artikel 26.

Omschrijving:

Alleen Mexicaanse onderdanen of Mexicaanse ondernemingen met een uitsluitingsclausule voor buitenlanders kunnen deelnemen in landbouw- en plattelandsverzekeringsfondsen (*Fondos de Aseguramiento Agropecuario y Rural*).

AFDELING B

VI-MX-B-1

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Grensoverschrijdende handel in financiële diensten (artikel 18.7)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving:

Wanneer Mexico zijn activa van of aandelen in een bestaande overheidsonderneming of een bestaande overheidsentiteit verkoopt of anderszins vervreemdt, kan het met betrekking tot investeerders uit Mexico, uit een lidstaat, uit een derde land, of hun investeringen, een verbod of beperkingen opleggen ten aanzien van de eigendom van dergelijke aandelen of activa, alsmede eventuele zeggenschap over een daaruit voortvloeiende onderneming verbieden of ten aanzien van die zeggenschap beperkingen opleggen.

Daarnaast kan Mexico beperkingen opleggen aan de dienstverlening in verband met deze investeringen. Met betrekking tot de verkoop of vervreemding anderszins kan Mexico maatregelen nemen of handhaven met betrekking tot de nationaliteit van natuurlijke personen die hogere leidinggevende functies bekleden of deel uitmaken van de raad van bestuur.

Voor de toepassing van dit voorbehoud:

- a) wordt als een bestaande maatregel beschouwd elke maatregel die na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt gehandhaafd of vastgesteld en die op het tijdstip van de verkoop of vervreemding anderszins een verbod of beperkingen oplegt ten aanzien van de eigendom van aandelen of activa of nationaliteitsvereisten stelt zoals omschreven in dit voorbehoud; en
- b) wordt onder “staatsonderneming” verstaan een onderneming die eigendom is van of waarover door eigendomsbelangen zeggenschap wordt uitgeoefend door Mexico, met inbegrip van ondernemingen die na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst uitsluitend zijn opgericht met het oog op de verkoop of vervreemding anderszins van aandelen in of activa van een bestaande staatsonderneming of overheidsentiteit.

VI-MX-B-2

Sector: Financiële diensten

Subsector: Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving:

Mexico behoudt zich het recht voor maatregelen vast te stellen of te handhaven waarbij voordelen, met inbegrip van exclusieve rechten, worden toegekend aan de op het moment van inwerkingtreding van deze overeenkomst reeds bestaande ontwikkelingsbanken, gedecentraliseerde entiteiten of overheidsfondsen voor economische ontwikkeling, alsmede aan elke nieuwe, gereorganiseerde of ontvangende ontwikkelingsbank, gedecentraliseerde entiteit of overheidsfonds voor economische ontwikkeling met soortgelijke functies en doelstellingen op het gebied van ontwikkelingsfinanciering.

Tot de instellingen op het gebied van ontwikkelingsfinanciering behoren:

- a) Nationale financiële instelling, S.N.C. (*Nacional Financiera*, S.N.C.);
- b) Nationale bank voor publieke werken en diensten, S.N.C. (*Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos*, S.N.C.);

- c) Nationale bank voor buitenlandse handel, S.N.C. (*Banco Nacional del Comercio Exterior*, S.N.C.);
- d) Federale hypotheekmaatschappij, S.N.C. (*Sociedad Hipotecaria Federal*, S.N.C.);
- e) Welzijnsbank, S.N.C. (*Banco del Bienestar*, S.N.C.);
- f) Nationale bank van het leger, de luchtmacht en de marine, S.N.C. (*Banco Nacional del Ejército, Fuerza Aérea y Armada*, S.N.C.); of
- g) hun respectieve opvolgers.

VI-MX-B-3

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 18.3)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving:

Mexico behoudt zich het recht voor maatregelen vast te stellen of te handhaven waarbij voordelen, met inbegrip van exclusieve rechten, worden toegekend aan de op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst bestaande nationale verzekeringsinstellingen, nationale waarborgmaatschappijen, nationale pensioenfondsen of nationale ondersteunende kredietinstellingen, alsmede aan nieuwe, gereorganiseerde of ontvangende nationale verzekeringsinstellingen, nationale waarborgmaatschappijen, nationale pensioenfondsen of nationale ondersteunende kredietinstellingen met soortgelijke functies en doelstellingen op het gebied van overheidsbeleid.

VI-MX-B-4

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 18.6)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving:

Mexico behoudt zich het recht voor maatregelen te nemen of te handhaven met betrekking tot financiële diensten die worden verleend door een onder de overeenkomst vallende investering zoals gedefinieerd in artikel 10.1 (Definities) die geen onder de overeenkomst vallende investering is in een financiële instelling zoals gedefinieerd in artikel 18.1 (Definities), teneinde die entiteit als financiële instelling aan te merken.

VI-MX-B-5

Sector: Financiële diensten

Subsector: Alle diensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang (artikel 18.5)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving:

Mexico behoudt zich het recht voor om een financiële instelling van een lidstaat op niet-discriminerende basis beperkingen op te leggen of te verplichten een bepaalde rechtsvorm aan te nemen om een financiële dienst te verlenen.

OVEREENSTEMMING BETREFFENDE NIEUWE DIENSTEN DIE NIET ZIJN INGEDEELD
IN DE VOORLOPIGE CENTRALE PRODUCTENCLASSIFICATIE VAN DE VERENIGDE
NATIES VAN 1991

1. De artikelen 10.6 (Markttoegang), 10.7 (Nationale behandeling), 10.8 (Meestbegunstigingsbehandeling), 10.9 (Prestatievereisten), 10.10 (Hoger management en raad van bestuur), 11.4 (Markttoegang), 11.5 (Lokale aanwezigheid), 11.6 (Nationale behandeling) en 11.7 (Meestbegunstigingsbehandeling), alsmede hoofdstuk 13 (Interne regelgeving), zijn niet van toepassing op een maatregel met betrekking tot een nieuwe dienst die niet kan worden ingedeeld in de Statistical Papers, Series M, No. 77, Provisional Central Product Classification, 1991 van de Verenigde Naties (hierna “CPC” genoemd).
2. Voor zover mogelijk stelt een Partij de andere Partij vooraf in kennis van de vaststelling van een maatregel met betrekking tot een nieuwe dienst als bedoeld in lid 1, die niet in overeenstemming is met de artikelen 10.6 (Markttoegang), 10.7 (Nationale behandeling), 10.8 (Meestbegunstigingsbehandeling), 10.9 (Prestatievereisten), 10.10 (Hoger management en raad van bestuur), 11.4 (Markttoegang), 11.5 (Lokale aanwezigheid), 11.6 (Nationale behandeling), 11.7 (Meestbegunstigingsbehandeling) of hoofdstuk 13 (Interne regelgeving).
3. Op verzoek van een Partij zullen de Partijen onderhandelingen starten om de nieuwe dienst op te nemen in het toepassingsgebied van deze overeenkomst.
4. Voor alle duidelijkheid: lid 1 is niet van toepassing op een bestaande dienst die in de CPC zou kunnen worden ingedeeld, maar niet eerder kon worden verleend omdat dit technisch niet haalbaar was.

GEZAMENLIJKE VERKLARING
VAN DE EUROPESE UNIE EN MEXICO
OVER HANDEL EN GENDERGELIJKHEID

IN HET KADER VAN DE OVEREENKOMST INZAKE EEN STRATEGISCH POLITIEK,
ECONOMISCH EN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP

De Partijen,

HERINNEREND AAN hun gedeelde waarden en de sterke culturele, politieke, economische en samenwerkingsbanden die hen verenigen,

HERINNEREND AAN hun verbintenis om de in 2000 gesloten Overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de EU en Mexico (“Algemene overeenkomst”) te moderniseren en te vervangen om de nieuwe politieke en economische realiteit in aanmerking te nemen,

NOGMAALS BEVESTIGEND dat zij vastbesloten zijn hun samenwerking met betrekking tot bilaterale, regionale en internationale vraagstukken van gemeenschappelijk belang te versterken,

ERVAN OVERTUIGD dat de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds (“Gemoderniseerde algemene overeenkomst”) en de Interimovereenkomst inzake handel tussen de Europese Unie en de Verenigde Mexicaanse Staten beide Partijen ten goede zullen komen en hun banden verder zullen versterken,

GEVEN UITING AAN hun gezamenlijke voornemen om op basis van samenwerking uitvoering te geven aan de duurzaamheidsaspecten van deel III van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst, geleid door de onderstaande overwegingen met betrekking tot handel en

gendergelijkheid.

1. De Partijen erkennen dat inclusief handelsbeleid bijdraagt tot de bevordering van de economische zelfredzaamheid van vrouwen en gendergelijkheid, in overeenstemming met duurzameontwikkelingsdoelstelling 5 van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN en de doelstellingen van de gezamenlijke verklaring inzake handel en economische empowerment van vrouwen, zoals opgesteld ter gelegenheid van de Ministeriële Conferentie van de WTO die in december 2017 in Buenos Aires plaatsvond. De Partijen erkennen dat vrouwen, door hun deelname aan economische activiteiten, met inbegrip van internationale handel, een grote bijdrage leveren aan de economische groei. De Partijen verbinden zich ertoe de bepalingen van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst zodanig uit te voeren dat gendergelijkheid wordt bevorderd en verbeterd.

2. In overeenstemming met hun internationale verbintenissen streven de Partijen ernaar hun handelsbetrekkingen en samenwerking op zodanige wijze te versterken dat vrouwen en mannen daadwerkelijk gelijke kansen hebben en gelijk worden behandeld als zij voordeel kunnen ontleenen aan de bepalingen van deel III van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst, onder meer op het gebied van arbeid en beroep.

3. Elke Partij geeft doeltreffend uitvoering aan haar verplichtingen uit hoofde van internationale overeenkomsten die bepalingen bevatten inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten waarbij zij partij is, waaronder het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen dat op 18 december 1979 door de Algemene Vergadering van de VN is aangenomen, met bijzondere aandacht voor de bepalingen die betrekking hebben op de uitbanning van discriminatie van vrouwen in het economische leven en op het gebied van werkgelegenheid. In dit verband herhalen de Partijen hun respectieve verbintenissen uit hoofde van artikel 26.3 (“Multilaterale arbeidsnormen en -overeenkomsten”) van deel III van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst, onder meer met betrekking tot de doeltreffende tenuitvoerlegging van de IAO-verdragen inzake gendergelijkheid en de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep.

4. Elke Partij streeft ernaar te waarborgen dat haar wetgeving en beleid voorziet in gelijke rechten, gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen en die bevordert. Elke Partij streeft ernaar die wetgeving en dat beleid te verbeteren, onverminderd het recht van elke Partij om haar eigen reikwijdte en niveaus van bescherming voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen vast te

stellen. Deze wetgeving en dat beleid moeten in overeenstemming zijn met de verbintenissen van elke Partij ten aanzien van de internationaal erkende normen en overeenkomsten waarnaar in deze gezamenlijke verklaring wordt verwezen.

5. De Partijen werken bilateraal, regionaal en in internationale fora, naar gelang het geval, samen om hun samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van beleid en maatregelen inzake gendergelijkheid te versterken, onder meer door middel van activiteiten ter verbetering van de mogelijkheden en de voorwaarden voor vrouwen, waaronder werknemers, zakenvrouwen en ondernemers, om toegang te krijgen tot en voordeel te ontleen aan de kansen die voortvloeien uit deel III van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst. Deze samenwerking kan onder meer betrekking hebben op de uitwisseling van informatie en beste praktijken met betrekking tot het verzamelen van naar gender uitgesplitste gegevens en het analyseren van het handelsbeleid op basis van gender.

6. De Partijen zijn het erover eens dat het belangrijk is de effecten van de uitvoering van deel III van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst op de gendergelijkheid en gelijke kansen voor vrouwen op het gebied van handel te monitoren en beoordelen, in overeenstemming met hun interne procedures.

7. In geval van onenigheid tussen de Partijen over de interpretatie of de toepassing van deze gezamenlijke verklaring doen de Partijen uitsluitend en mutatis mutandis een beroep op de in de artikelen 26.17 en 26.18 van deel III van de Gemoderniseerde algemene overeenkomst vermelde geschillenbeslechtsprocedures.